



116  
38  
16  
21  
29  
33  
44



# ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

(SOLFÈGE)

ΗΤΟΙ

ΜΕΘΟΔΙΚΗ ΣΕΙΡΑ ΩΔΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΩΝ

ΜΟΝΟΦΩΝΩΝ, ΔΙΦΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΦΩΝΩΝ

Εγκριμένον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῶν Γυμνασίων

Παρθεναγωγείων καὶ Διδασκαλείων

διὰ μίαν πενταετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932—1933

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΚΤΗ

πικῆς ἀποφάσεως 53416/19196

Ἀντίτυπα 2.000



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ  
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ."

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 46α

1934

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής



# ΜΕΛΟΔΙΚΑ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟ

ΜΕΛΟΔΙΚΑ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟ

ΜΕΛΟΔΙΚΑ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟ

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟ

ΜΕΛΟΔΙΚΑ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟ



ΑΥΤΟΓΡΑΦΟ

ΜΕΛΟΔΙΚΑ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟ

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟ




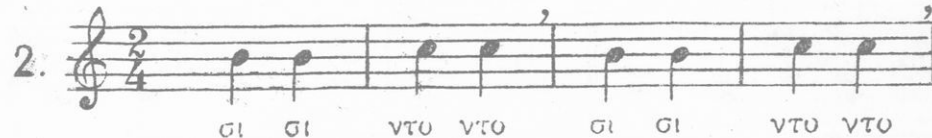
ΜΕΤΡΟΝ  $\frac{2}{4}$

3

ΤΕΤΑΡΤΑ.


1. 



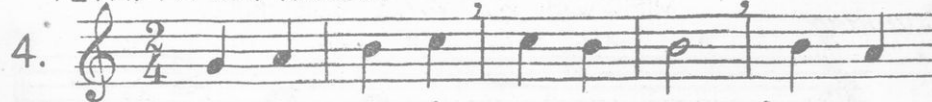
2. 



ΗΜΙΣΗ.

3. 

ΤΕΤΑΡΤΑ ΚΑΙ ΗΜΙΣΗ.

4. 





\* Τό σημεῖον ὀ σημαίνει ἀναπνοήν.

5.  $\frac{2}{4}$  φα φα μι , μι φα φα μι

μι φα φα μι φα φα μι

6. ντο ντο ρε ρε ντο ντο ρε

ντο ρε ντο ντο ρε ρε ντο

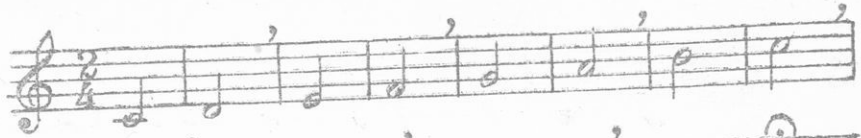
7.

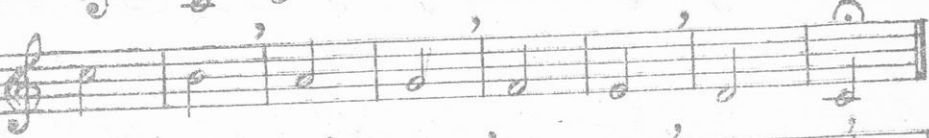
8.

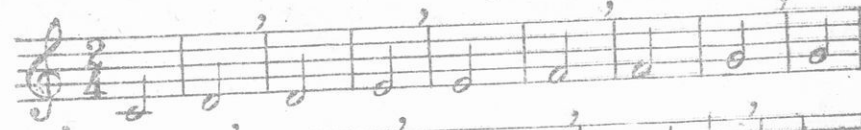
Άνιούσα. ΜΕΙΖΟΝ ΚΛΙΜΑΞ ΤΟΥ ΝΤΟ. 1τ. 1τ. 1/2τ. 1τ. 1τ. 1τ. 1/2τ.

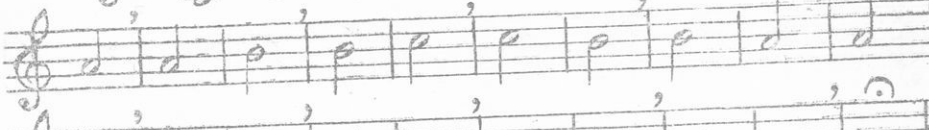
Κατιούσα. 1<sup>η</sup> βαθμής 2<sup>α</sup> 3<sup>η</sup> 4<sup>η</sup> 5<sup>η</sup> 6<sup>η</sup> 7<sup>η</sup> 8<sup>η</sup> 1/2τ. 1τ. 1τ. 1τ. 1/2τ. 1τ. 1τ.

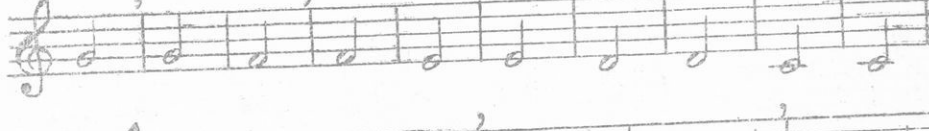
8<sup>η</sup> 7<sup>η</sup> 6<sup>η</sup> 5<sup>η</sup> 4<sup>η</sup> 3<sup>η</sup> 2<sup>α</sup> 1<sup>η</sup>

9. 

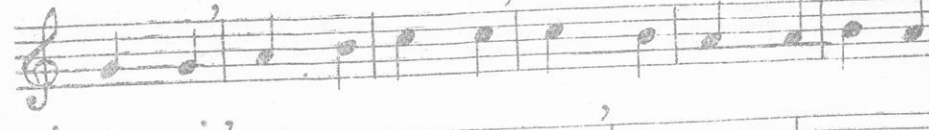


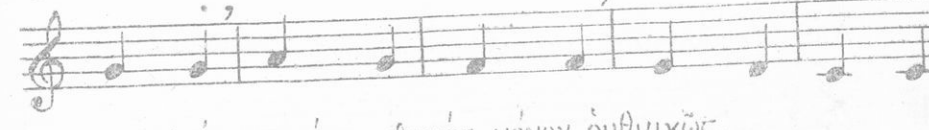
10. 



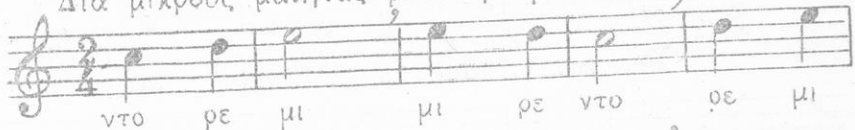


11. 

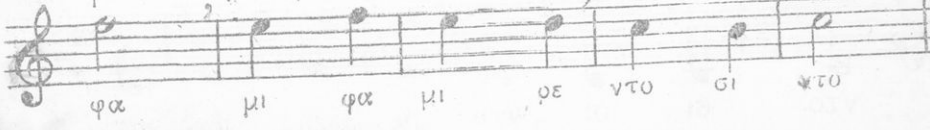




Διά μικρούς μαθητάς μόνον ρυθμικώς.

12.   
 ντο ρε μι μι ρε ντο ρε μι

  
 φα φα μι ρε μι ρε ντο ρε μι

  
 φα μι φα μι ρε ντο σι ντο



Παῦσις ἡμίσεος



15.

Παῦσις τετάρτου ζή ρ

16.

θεωρητικὴ ἐξηγησιὰ τῶν διαστημάτων δευτέρως.

17.

1<sup>τον.</sup> μεγάλη 2<sup>α</sup>    1<sup>τον.</sup> μεγάλη    1/2<sup>τον.</sup> μικρά    1<sup>τον.</sup> μεγάλη    1<sup>τον.</sup> μεγάλη    1<sup>τον.</sup> μεγάλη    1/2<sup>τον.</sup> μικρά

1βαθ. 2<sup>α</sup>    2-3    3-4    4-5    5-6    6-7    7-8

Ἐλλιπές μέτρον (ἄρσεως).

18.

19

Musical score for exercise 19, consisting of three staves of music in 2/4 time. The first staff starts with a treble clef and a 2/4 time signature. The music consists of eighth and sixteenth notes, some with accents. The second and third staves continue the piece with similar rhythmic patterns and accents.

20.

Musical score for exercise 20, consisting of two staves of music in 2/4 time. The first staff starts with a treble clef and a 2/4 time signature. The music consists of eighth and sixteenth notes, some with accents. The second staff continues the piece with similar rhythmic patterns and accents.

21.

Musical score for exercise 21, consisting of three staves of music in 2/4 time. The first staff starts with a treble clef and a 2/4 time signature. The music consists of eighth and sixteenth notes, some with accents. The second and third staves continue the piece with similar rhythmic patterns and accents.



ΟΓΔΟΑ

$\text{♩} = \text{♩} \text{ ♩} \text{ } \overset{\prime}{\eta}$   
 $\frac{1}{4} = \frac{2}{8}$

ΟΓΔΟΑ ΚΑΙ ΤΕΤΑΡΤΑ.

22.

$\frac{2}{4}$

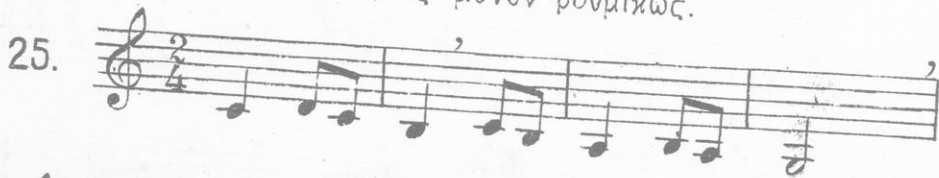
ΤΕΤΑΡΤΑ, ΟΓΔΟΑ ΚΑΙ ΗΜΙΣΗ

23.

$\frac{2}{4}$



Διά μικρούς μαθητάς μόνον ρυθμικῶς.



26. 

27. 

## ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΡΙΤΗΣ

28.

The image displays a musical exercise labeled '28.' in a 2/4 time signature. It consists of ten staves of music, each starting with a treble clef. The exercise is designed to practice intervals of a third. The notes on the staves are as follows:

- Staff 1: C4, E4, G4, B4, C5, E5, G5, B5, C6, E6, G6, B6, C7, E7, G7, B7, C8.
- Staff 2: D4, F4, A4, C5, D5, F5, A5, C6, D6, F6, A6, C7, D7, F7, A7, C8.
- Staff 3: E4, G4, B4, C5, E5, G5, B5, C6, E6, G6, B6, C7, E7, G7, B7, C8.
- Staff 4: F4, A4, C5, D5, F5, A5, C6, D6, F6, A6, C7, D7, F7, A7, C8.
- Staff 5: G4, B4, C5, E5, G5, B5, C6, E6, G6, B6, C7, E7, G7, B7, C8.
- Staff 6: A4, C5, D5, F5, A5, C6, D6, F6, A6, C7, D7, F7, A7, C8.
- Staff 7: B4, C5, E5, G5, B5, C6, E6, G6, B6, C7, E7, G7, B7, C8.
- Staff 8: C5, E5, G5, B5, C6, E6, G6, B6, C7, E7, G7, B7, C8.
- Staff 9: D5, F5, A5, C6, D6, F6, A6, C7, D7, F7, A7, C8.
- Staff 10: E5, G5, B5, C6, E6, G6, B6, C7, E7, G7, B7, C8.

29.

Musical score for exercise 29, consisting of three staves in 2/4 time. The melody is written on the top staff, and the accompaniment is on the middle and bottom staves. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

30.

Musical score for exercise 30, consisting of three staves in 2/4 time. The melody is written on the top staff, and the accompaniment is on the middle and bottom staves. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

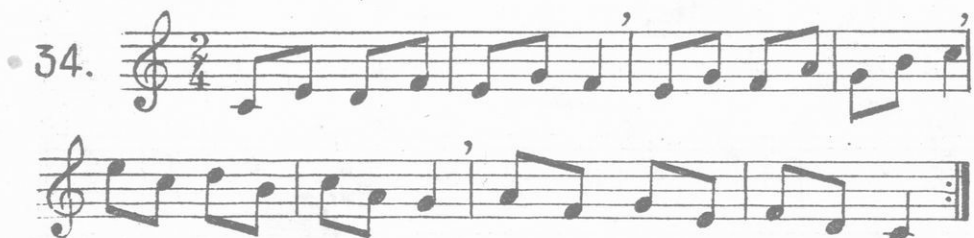
31.

Musical score for exercise 31, consisting of three staves in 2/4 time. The melody is written on the top staff, and the accompaniment is on the middle and bottom staves. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

32.

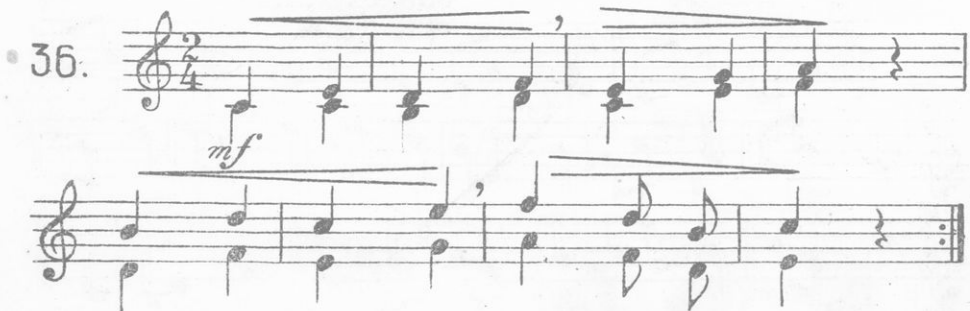
Musical score for exercise 32, consisting of three staves in 2/4 time. The melody is written on the top staff, and the accompaniment is on the middle and bottom staves. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

33. 

34. 

Διά μικρούς μαθητάς μόνον ρυθμικῶς.

35. 

36. 



37.

15

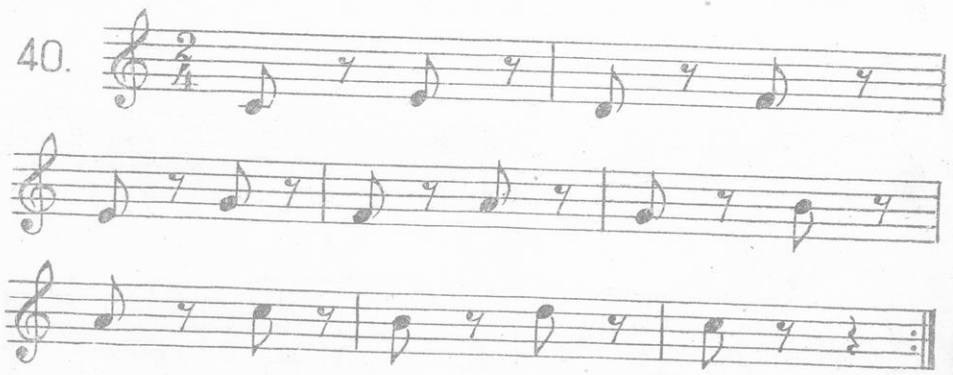
The image shows a handwritten musical score for guitar, consisting of seven staves of music. The music is written in a single system on a grand staff (treble clef). The time signature is 2/4. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and ties. The first staff begins with a treble clef, a 2/4 time signature, and a dynamic marking of *mf*. The music consists of a series of chords and single notes, with some slurs and accents. The second staff has a *mf* dynamic marking. The third staff has a *f* dynamic marking. The fourth staff has a *f* dynamic marking. The fifth staff has a *f* dynamic marking. The sixth staff has a *f* dynamic marking. The seventh staff has a *f* dynamic marking. The score ends with a double bar line and repeat dots.

38. 

θεωρητική έρμηνεία τῶν διαστημάτων τρίτης.

39. 

Παῦσις ὀγδόου 7

40. 

ΜΕΤΡΟΝ  $\frac{4}{4}$   $\text{C}$



41.

42.

43.

Α. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, "Μελωδικαὶ Ασκήσεις", ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΚΤΗ 1934.

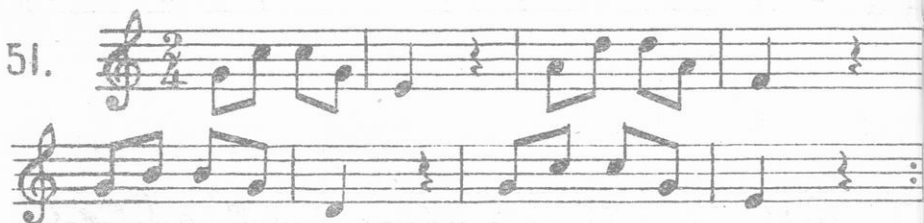
# ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΣ

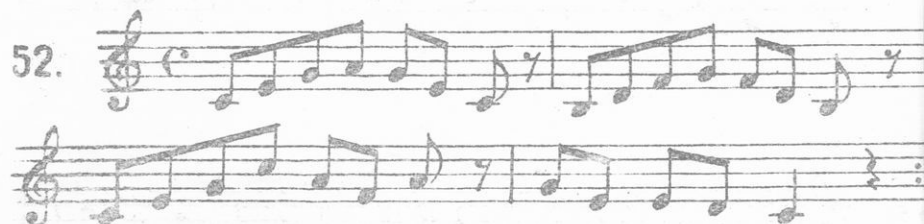
44.

45.



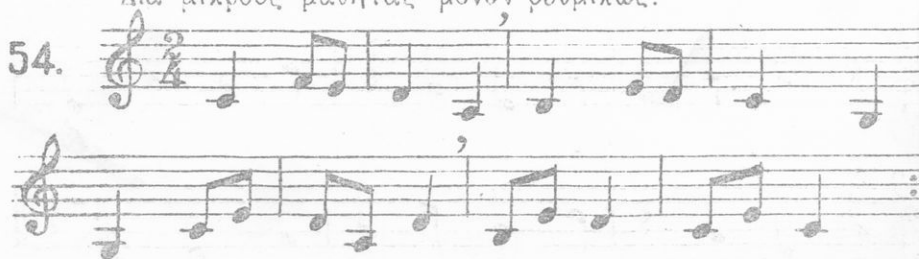
50. 

51. 

52. 

53. 

Διά μικρούς μαθητές μόνον ρυθμικώς.

54. 



5.

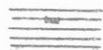
θεωρητική έρμηνεία τῶν διαστημάτων τετάρτης.

56.

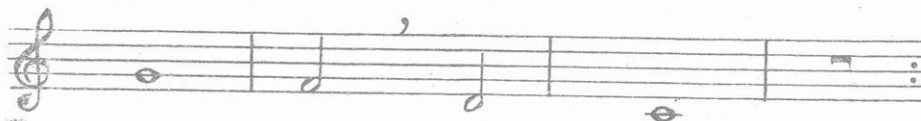
57.



Παῦσις ὁλοκλήρου



59.



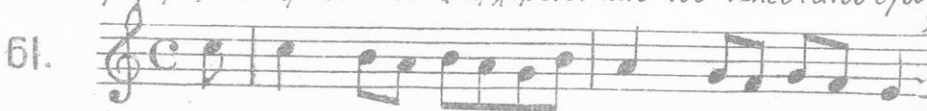
Τετραμερές τετάρτων ἑλλίπες ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ τελευταίου -  
τετάρτου διηρημένου εἰς ὄγδα.

60.



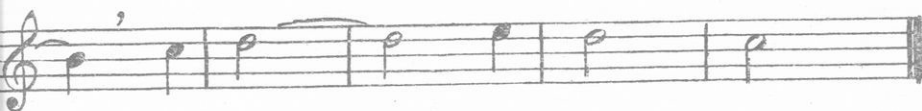
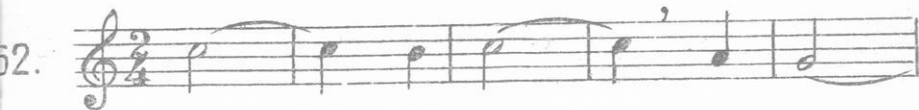
Τετραμερές τετάρτων ἑλλίπες ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ τελευταίου ὀγδοῦ

61.





Σύνδεσις διαρκείας — ή —

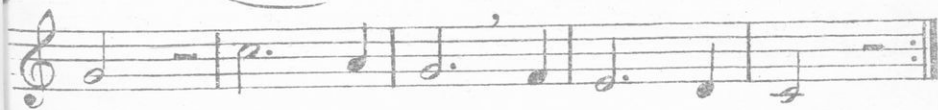
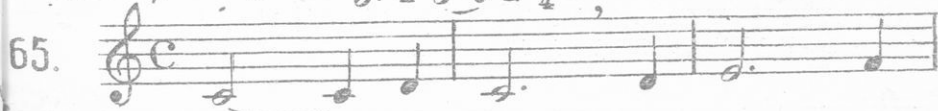


Σημ. Εἰς τὰς ὑπὲρ 65 καὶ 67 ἀσκήσεις, ὡς καὶ εἰς τὰς κατωτέρω 95 καὶ 96 ἐπιστάται ἡ προσοχὴ τῶν μαθητῶν ἐπὶ τῆς διαφόρου γραφῆς τῶν πρώτων μέτρων, ἧν ὁ ῥυθμὸς εἶναι ὁ αὐτός.

Στιγμῆ.

Παρεστιμένον ἡμῶν.

$d. = d = \frac{3}{4}$



66. 

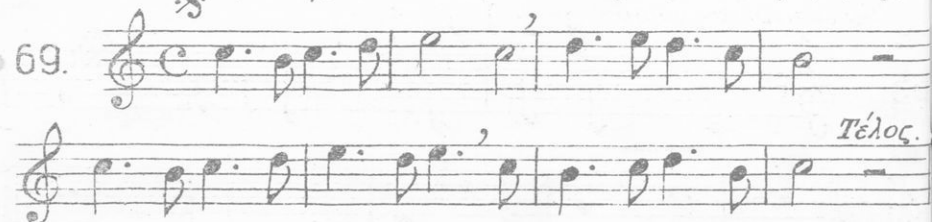
*Παρεστιγμένον τέταρτον εἰς μέτρον διμερές.*



67. 

68. 

*Παρεστιγμένον τέταρτον εἰς μέτρον τετραμερές.*

69. 

*Τέλος.*

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΣ

70.





72.

73.

74.

Διὰ μικροῦς μαθητὰς μόνον ρυθμικῶς.

75.

76.

77

θεωρητική έρμηνεία των διαστημάτων πέμπτης.

78.  $3\frac{1}{2}$  τον. καθαρά πέμπτη 1 2 3 4 5  $3\frac{1}{2}$  τον. καθαρά 2 3 4 5 6 3 7  $3\frac{1}{2}$  τον. καθαρά 4 5 6 3 7 4  $2\frac{1}{2}$  τον. ηλαττωμένη 1

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΚΤΗΣ

79.

30

80

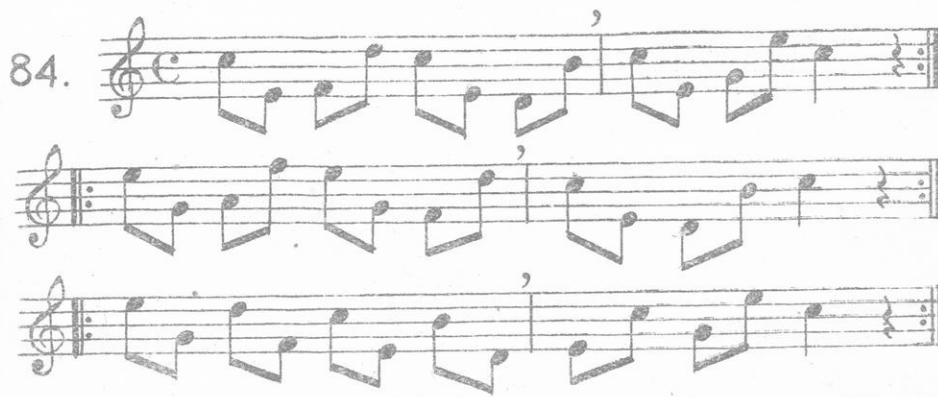
Musical notation for measures 80-81. The notation is written on ten staves in a single system. Each staff begins with a treble clef and a common time signature (C). The music consists of a sequence of notes, primarily quarter and eighth notes, with some accents. The first staff (measure 80) starts with a quarter note on G4, followed by quarter notes on A4, B4, C5, B4, A4, G4, and a quarter rest. The second staff continues with quarter notes on F4, E4, D4, C4, B3, A3, G3, and a quarter rest. The third staff has quarter notes on F3, E3, D3, C3, B2, A2, G2, and a quarter rest. The fourth staff has quarter notes on F2, E2, D2, C2, B1, A1, G1, and a quarter rest. The fifth staff has quarter notes on F1, E1, D1, C1, B0, A0, G0, and a quarter rest. The sixth staff has quarter notes on F0, E0, D0, C0, B-1, A-1, G-1, and a quarter rest. The seventh staff has quarter notes on F-1, E-1, D-1, C-1, B-2, A-2, G-2, and a quarter rest. The eighth staff has quarter notes on F-2, E-2, D-2, C-2, B-3, A-3, G-3, and a quarter rest. The ninth staff has quarter notes on F-3, E-3, D-3, C-3, B-4, A-4, G-4, and a quarter rest. The tenth staff (measure 81) has quarter notes on F-4, E-4, D-4, C-4, B-5, A-5, G-5, and a quarter rest.

81.

Musical notation for measures 82-83. The notation is written on two staves in a single system. Each staff begins with a treble clef and a common time signature (C). The music consists of a sequence of notes, primarily quarter and eighth notes, with some accents. The first staff (measure 82) starts with a quarter note on G4, followed by quarter notes on A4, B4, C5, B4, A4, G4, and a quarter rest. The second staff continues with quarter notes on F4, E4, D4, C4, B3, A3, G3, and a quarter rest.

82. 

83. 

84. 

Διά μικρούς μαθητάς μόνον ρυθμικώς.

85. 

86.

The musical score for exercise 86 consists of seven staves of music in C major, 2/4 time. The notation includes various dynamics and articulation marks:

- Staff 1: *mf* (mezzo-forte), *f* (forte)
- Staff 2: *mf* (mezzo-forte)
- Staff 3: *p* (piano)
- Staff 4: *mf* (mezzo-forte), *p* (piano)
- Staff 5: *pp* (pianissimo)
- Staff 6: *f* (forte)
- Staff 7: *f* (forte)

87.

$4\frac{1}{2}$  τόν.  $4\frac{1}{2}$  τόν.  $3\frac{1}{2}$  τόν.  
 μεγάλη ἑκτη μεγάλη μικρά  
 1 6 2 7 3 8  
 $4\frac{1}{2}$  τόν.  $4\frac{1}{2}$  τόν.  $3\frac{1}{2}$  τόν.  $3\frac{1}{2}$  τόν.  
 μεγάλη μεγάλη μικρά μικρά  
 4 2 5 3 6 4 7 5

ΜΕΤΡΟΝ  $\frac{3}{4}$  =

ΤΕΤΑΡΤΑ - ΠΑΥΣΕΙΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ - ΗΜΙΣΗ.

88.

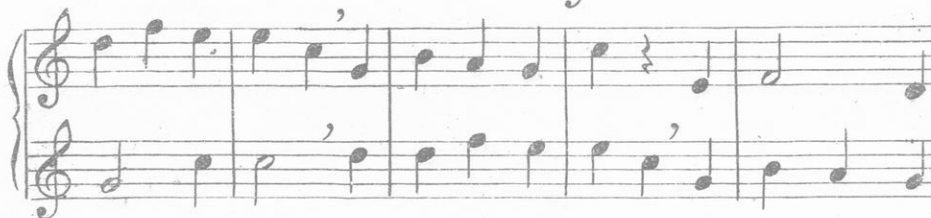
Τό πρῶτον μέρος τοῦ μέτρου διηρημένον εἰς ὄγδοα.

89.

Τό 2<sup>ον</sup> μέρος τοῦ μέτρου διηρημένον εἰς ὄγδοα.

90.

Τό τρίτον μέρος τοῦ μέτρου διηρημένον εἰς ὄγδοα.





Παρεστιγμένον ἥμιου εἰς μέτρον τριμερές τετάρτων.

4.

$\frac{3}{4}$

Παρεστιγμένον τὸ πρῶτον τέταρτον εἰς μέτρον τριμερές τετάρτων.

5.

$\frac{3}{4}$

Παρεστιγμένον τὸ 2<sup>ον</sup> τέταρτον εἰς μέτρον τριμερές τετάρτων.

6.

$\frac{3}{4}$

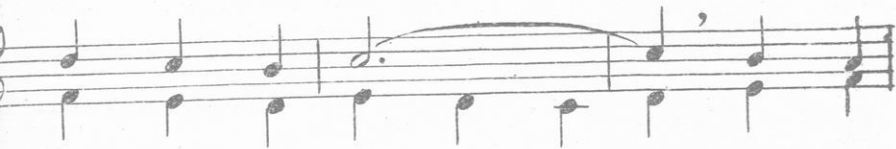
Τριμερές τετάρτων έλλιπές αρχόμενον από του 2<sup>ου</sup> όγδού του 3<sup>ου</sup> μέρους

97.

Τριμερές τετάρτων έλλιπές αρχόμενον από του 2<sup>ου</sup> όγδού του 2<sup>ου</sup> μέρους

98.

99.






Δέκατα ἕκτα εἰς μέτρον διμερές τετάρτων.

101.

Δέκατα ἕκτα εἰς μέτρον τριμερές τετάρτων.

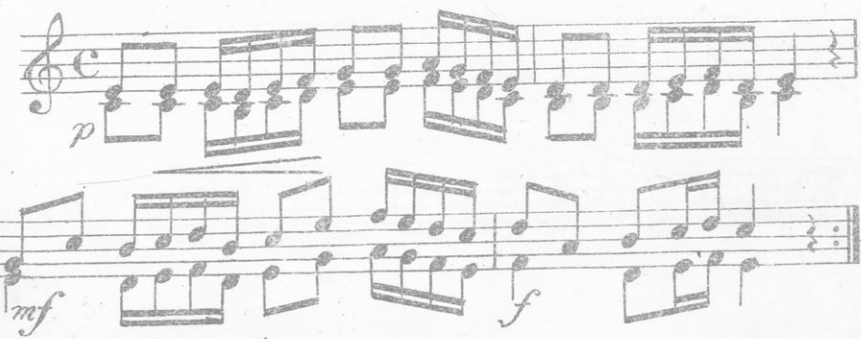
102.

"Ογδοα καὶ δέκατα ἕκτα. 

103. 

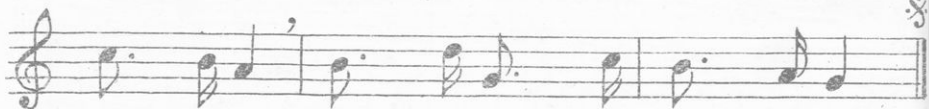
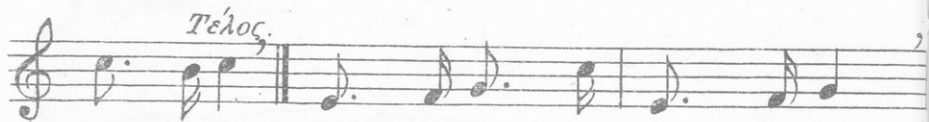
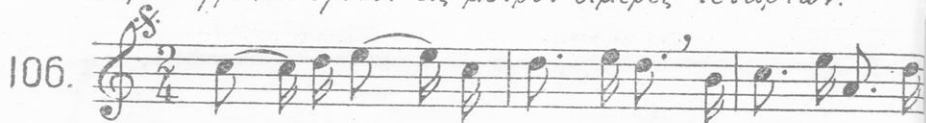
Δέκατα ἕκτα καὶ ὄγδοα. 

104. 

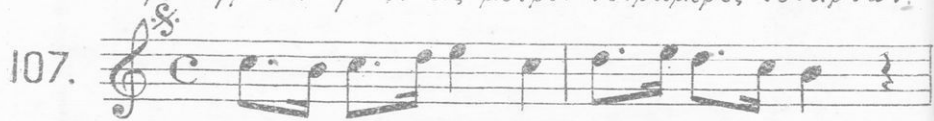
105. 



Παρεστιγμένον ὄρθον εἰς μέτρον διμερές τετάρτων.



Παρεστιγμένον ὄρθον εἰς μέτρον τετραμερές τετάρτων.



108.

Ἐλλίπες μέτρον ἀρχόμενον ἀπὸ δεκάτου ἑκτοῦ.

109.

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΒΔΟΜΗΣ.

110.

III.

Musical score for exercise III, consisting of eight staves of music in treble clef with a common time signature (C). The music features a sequence of eighth and quarter notes with various rests and accents.

112.

Musical score for exercise 112, consisting of two staves of music in treble clef with a 3/4 time signature. The music includes eighth notes, quarter notes, and rests.

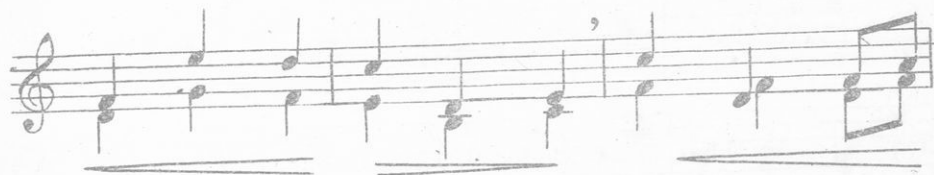
113.

Musical score for exercise 113, consisting of one staff of music in treble clef with a common time signature (C). The music features a sequence of eighth and quarter notes.





Διά μικρούς μαθητάς μόνον ρυθμικῶς.



44 Θεωρητική ερμηνεία τῶν διαστημάτων ἐβδόμης.

116.

5 1/2 τον. μεγάλη ἐβδόμη

4 1/2 τον. μικρά

5 1/2 τον. μεγάλη

4 1/2 τον. μικρά

4 1/2 τον. μικρά

4 1/2 τον. μικρά

1 2 3 4 5 6 7

1 7 2 8

3 2 4 3

5 4 6 5 7 6

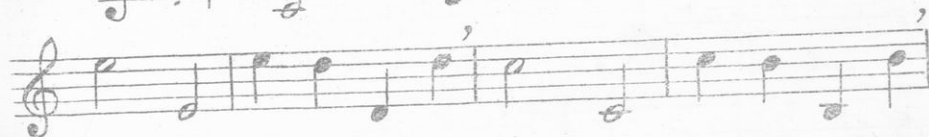
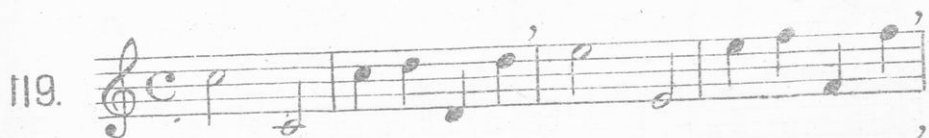
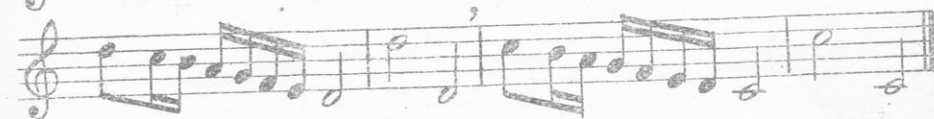
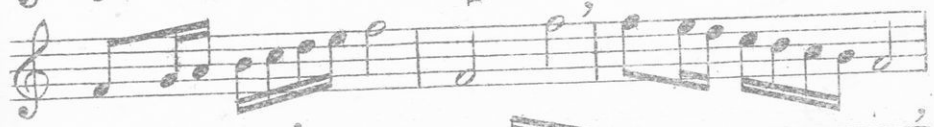
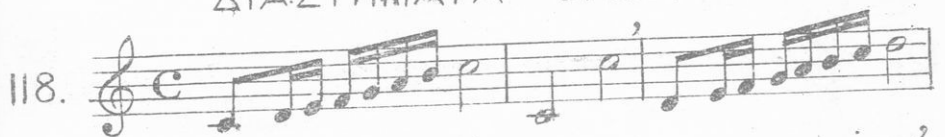
117.

*pp*

*pp*



ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΟΓΔΩΣ



120.

Διὰ μικροῦς μαθητὰς μόνον ῥυθμικῶς.

121.

122.

θεωρητική ἑρμηνεία τῶν διαστημάτων ὀγδοῦς.

23.

5<sup>2</sup>/<sub>2</sub> τον. καθαρά ὀγδοῦς  
 1 2 3 4 5 6 7 8  
 5<sup>2</sup>/<sub>2</sub> τον. καθαρά  
 5<sup>2</sup>/<sub>2</sub> τον. καθαρά  
 1 2 3  
 5<sup>2</sup>/<sub>2</sub> τ. καθ.  
 5<sup>2</sup>/<sub>2</sub> τ. καθ.  
 4 5 6 7

Ἀνακεφαλαίωσις διαστημάτων.

24.

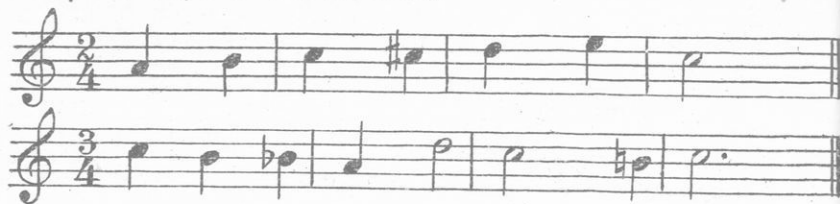
Εἰς τὴν κατωτέρω ἀσκήσιν, ὡς καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 130, ὁ μὲν διδάσκαλος ἄρει τὸν σημειούμενον φθόγγον, ὁ δὲ μαθητὴς τὸν ζητούμενον τοιοῦτον.

25.

εὔρετε τὸ σι τὸ ντο τὸ σαλ τὸ φα τὸ λα  
 τὸ σαλ τὸ φα τὸ ρε τὸ φα τὸ λα  
 τὸ σι τὸ ντο τὸ λα τὸ μι τὸ ντο  
 τὸ ρε τὸ λα τὸ ντο τὸ σι τὸ λα

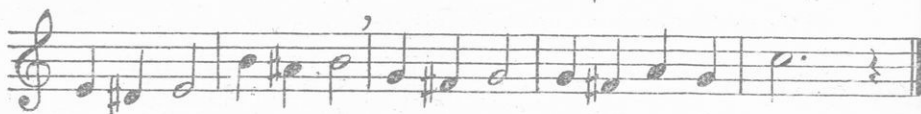
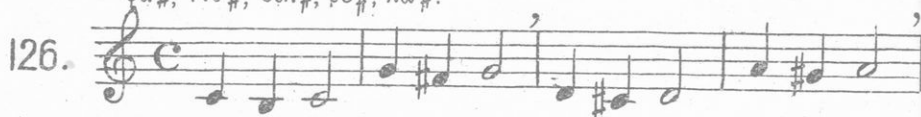
Μετὰ τὴν ἐξάσκησιν εἰς τὰ διαστήματα τῆς μείλιδος κλίμακος ντο, διδάσκονται αἱ ἐξῆς θεωρητικαὶ γνώσεις: Διαίρεσις τοῦ τόνου εἰς ἡμιτόνια (μεσαῖος φθόγγος), σημεῖα ἀλλοιώσεως, δίεσις (#), ύφεσις (b), ἀναίρεσις (b). Τυχαιὰ σημεῖα ἀλλοιώσεως.

Γοχαία σημεία ἀλλοιωσεω.

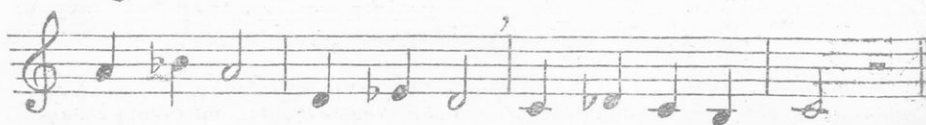


Ἀσκήσεις ἡμιτονίων.

φα#, ντο#, σολ#, ρε#, λα#.



σιb, μιb, λαb, ρεb.



εὑρετε τὸ σι τὸ σι β τὸ λα β τὸ μι β τὸ φα #

τὸ φα τὸ σι τὸ σι β τὸ φα τὸ φα # τὸ ντο

τὸ σολ τὸ σι τὸ σι # τὸ ντο # τὸ μι β

*Χρωματική κλίμαξ,*

*Διά μεγάλους μαθητάς.*

Σημ. Τὴν χρωματικὴν κλίμακα τραγουδοῦν οἱ μαθηταὶ πάντοτε συναδευόμενοι ὑπὸ ὄργανον.  
 Α. ΑΡΓΥΡΟΡΟΥΑΟΥ, "ΜΕΛΩΔΙΚΑΪ ἈΣΧΗΣΕΙΣ," ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΚΤΗ. 1934.

132.

The musical score consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a 3/4 time signature, and the number 132. The music is primarily composed of chords and dyads. The first staff starts with a piano (*p*) dynamic. The second and third staves continue with similar chordal textures. The fourth staff introduces a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The fifth and sixth staves conclude the piece with a forte (*f*) dynamic. The notation includes various chord symbols, such as triads and dyads, and uses phrasing slurs to group notes. The key signature appears to be one sharp (F#).



Musical score for three staves, measures 30-32. The first staff begins with a *mf* dynamic marking. The second staff begins with a *f* dynamic marking and ends with a *mf* dynamic marking. The third staff features a long note with a slur and a fermata.

33.   
*mf*

Musical score for one staff, measure 33. The measure begins with a *mf* dynamic marking. The staff contains a series of chords and a final note with a fermata.

Musical score for one staff, measure 34. The staff contains a series of chords and a final note with a fermata.

Musical score for one staff, measure 35. The staff contains a series of chords and a final note with a fermata. A *mf* dynamic marking is present at the beginning of the staff.

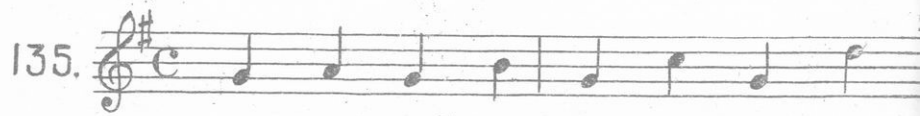
Musical score for one staff, measure 36. The staff contains a series of chords and a final note with a fermata. A *mf* dynamic marking is present at the beginning of the staff.

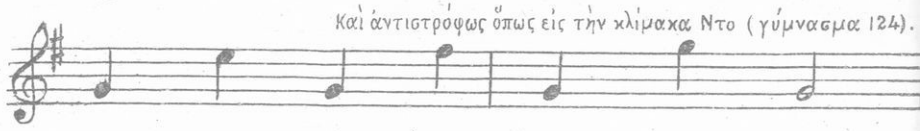
Μείζων κλίμαξ τοῦ Σολ.

134. 

Σημ. Εἰς τὴν ἀνωτέρω κλίμακα ἡ παιδικὴ φωνὴ τραγουδεῖ τοὺς ὑψηλοὺς φθόγγους μι, φα#, σολ, μὲ κεφαλικὴν φωνήν (ἴδε "γεν. παρατηρήσεις," §7).

Διαστήματα μείζονος κλίμακος τοῦ Σολ (ἴδε "γεν. παρατηρήσεις," §9).

135. 



καὶ ἀντιστρόφως ὅπως εἰς τὴν κλίμακα Ντο (γύμνασμα 124).



136. 





*mf*

137. *mf* *p* *mf* *p* *f* *p*

Τριηχόν  $\text{♩} \text{♩} \text{♩} = \text{♩}$  (Σύνολόν τριῶν φθογγῶσιμων τῆς αὐτῆς ἀξίας ἰσοδυνάμου ἰσοδυνάμων πρὸς ἓν φθογγόσημον τῆς ἀμέσως μεγαλυτέρας ἀξίας).

138.

139.

ὀγδοα, τέταρτα, τρίηχα, ἡμίση.

140.

Τρίηχα συνεπτυγμένα.

141.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Φα.

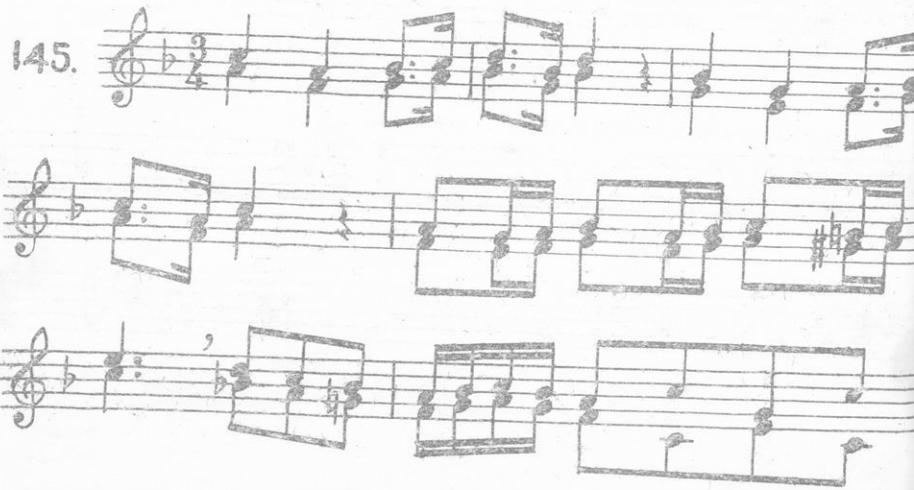
142.

Διαστήματα μείζονος κλίμακος τοῦ Φα. (ἴδε γεν. παρατηρήσεις).

143.

Καὶ ἀντιστρόφως ὅπως εἶς τὸ ὑπ' ἀρ. 124 γύμνασμα.

144. 

145. 

ΜΕΤΡΟΝ  $\frac{3}{8}$   $\text{♩} = \text{♩}$

146.

147.

Σημ. Συγκρίνεται τὸ μέτρον  $\frac{3}{8}$  πρὸς τὸ  $\frac{3}{4}$  καὶ ἐρμηνεύεται ἡ ῥυθμ. σχέσις καὶ ἀναλογία αὐτῶν.

148.

*mf*

*p*

*pp*

149.

*mf*

*p*

*mf*

*p*



Πρὸ τῆς διδασκαλίας τῶν ὀκτώ κατωτέρω ἀσκήσεων γίνεται σύγκρισις τῆς ρυθμικῆς ἀναλογίας τοῦ παρεστιγμένου ὀρθοῦ εἰς μέτρον  $\frac{3}{8}$  καὶ εἰς μέτρον  $\frac{3}{4}$ .

*Παρεστιγμένον τὸ πρῶτον ὄρθου εἰς μέτρον  $\frac{3}{8}$ .*

150.

Παρεστιγμένον τὸ δεύτερον ὄχθρον εἰς 8

151.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Ρε.

152.

Διαστήματα μείζονος κλίμακος τοῦ Ρε (ἴδε "γεν. παρατηρήσεις," § 9).

Καὶ ἀντιστρόφως, ὅπως εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 124 γύμνασμα.

153.

154.

Two staves of music in G major (one sharp). The first staff begins with a *mf* dynamic marking. The music consists of chords and dyads, with a fermata over the final measure of the first staff.

155.

Two staves of music in G major, 3/4 time signature. The first staff begins with a *mf* dynamic marking. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several slurs and accents throughout the piece.



156.

Όταν ἡ ρυθμικὴ ἀγωγή εἶναι ταχέια, τὸ μέτρον  $\frac{6}{8}$  ἐκτελεῖται εἰς δύο κινήσεις κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν  $\frac{2}{4}$ , ὅποτε εἰς ἑκάστην κίνησιν γίνονται  $\frac{3}{8}$ .

*Εἰς δύο κινήσεις.*

157.

*Παρεστιγμένον τὸ πρῶτον καὶ τέταρτον ὄγδοον εἰς  $\frac{6}{8}$*

158.

Παρεστιγμένον πρῶτον δεύτερον καὶ πέμπτον ὄρθον εἰς 8.

159.

Μεῖζων κλίμαξ τοῦ Σι β.

160.

Διαστήματα μείζονος κλίμακος τοῦ Σι β.

161.

162.

163.

mf

f

ΜΕΤΡΟΝ  $\frac{9}{8}$  = 
  
 p. p. p.

164.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Σημ. Εἰς ταχέϊαν ῥυθμικὴν ἀγωγὴν τὸ μέτρον  $\frac{9}{8}$  γίνεται εἰς 3 κινήσεις, κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν  $\frac{3}{4}$ .



165.

Musical score for exercise 165 in 12/8 time. It consists of three staves of music. Above the first staff, there are 12 vertical lines numbered 1 to 12, with groups of three lines marked with '|||' above them, indicating the 12 eighth notes of the measure. The music is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat).

Σημ. Εἰς ταχεῖαν ρυθμικὴν ἀγωγὴν, τὸ μέτρον  $\frac{12}{8}$  γίνεται εἰς 4 κινήσεις κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν  $\frac{4}{4}$ .

*Συγκοπή*

Ἀπὸ ἰσχυροῦ εἰς δὶς ἰσχυρόν (Συγκοπή ἡμίσεων).

166.

Musical score for exercise 166 in common time (C). It consists of two staves of music. The first staff shows a sequence of notes with stems and beams, illustrating the transition from a strong to a double strong. The second staff continues the sequence with similar notation.

Ἀπο ἀσθενοῦς μέρους εἰς ἰσχυρόν, ὁμαλή. (Συγκοπαὶ τετάρτων εἰς διμερές).

167.

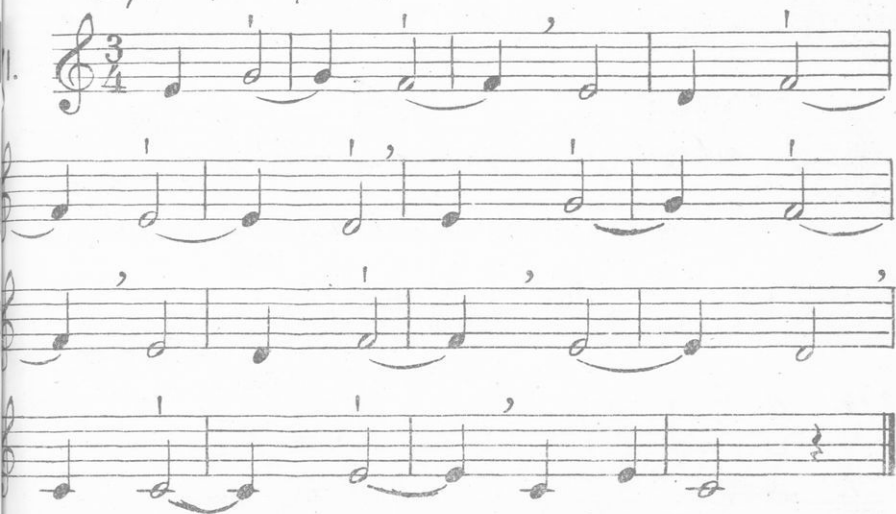
Musical score for exercise 167 in 2/4 time. It consists of two staves of music. The first staff shows a sequence of notes with stems and beams, illustrating the transition from a weak to a strong. The second staff continues the sequence with similar notation.



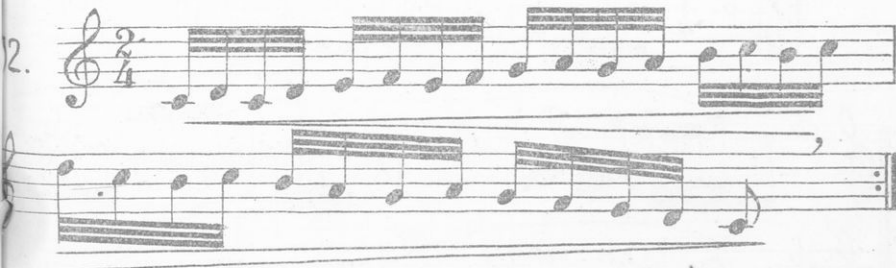




Ευκοπή ανώμαλος.



Τριακοστά δεύτερα



Άργά.

173.

Παρεστιγμένον 16<sup>ον</sup> ακολουθούμενον από 32<sup>ον</sup>

174.

Άργά.

175.

*dolce*

Beethoven



ΑΝΤΙΧΡΟΝΙΣΜΟΣ (Κόντρα τέμπο).

Άντιχρονισμός τετάρτου.





7/8

*f*

*p*

Ἀντιχρονισμός δεκάτου ἕκτου.

31.

2/4

32.

*f*

*p*

Musical score for measures 178-182. The score consists of four staves of music. The first staff features a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is written in eighth and quarter notes, with some slurs and accents. The bass line consists of chords and single notes. The second staff continues the melody and bass line. The third staff shows a change in the bass line with more complex chordal structures. The fourth staff concludes the section with a final chord and a fermata.

183

Musical score for measures 183-187. The score consists of four staves of music. The first staff is marked with a piano (*p*) dynamic and a 2/4 time signature. The melody is written in eighth notes, with some slurs and accents. The bass line consists of chords and single notes. The second staff continues the melody and bass line. The third staff shows a change in the bass line with more complex chordal structures. The fourth staff concludes the section with a final chord and a fermata.

## Μείζων κλίμαξ τοῦ Λα.

184.

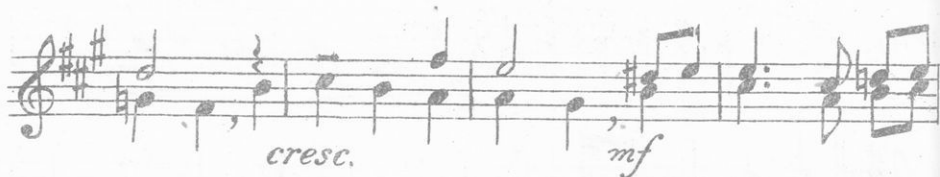
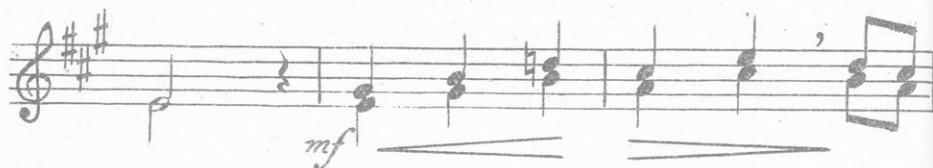
Διαστήματα μείζονος κλίμακος του Λα.

Καὶ ἄντιστροφος.

185.

186.

\* Σημ. Οἱ μικροὶ φθόγγοι ἀμειψῶνται διὰ τοὺς ὑψιφώνους, οἱ ὅποιοι δυσκολεύονται νὰ ἐκτελέσουν τοὺς χαμηλοὺς φθόγγους.





Μείζων κλίμαξ του Mi b.

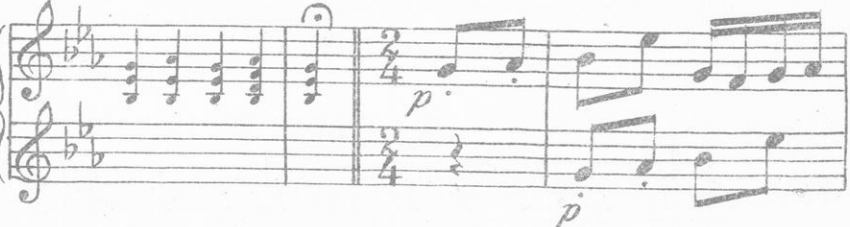


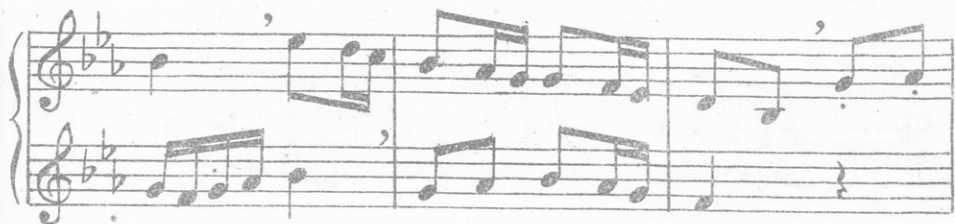


Διαστήματα μείζονος κλίμακος τοῦ Μι β.

188. 

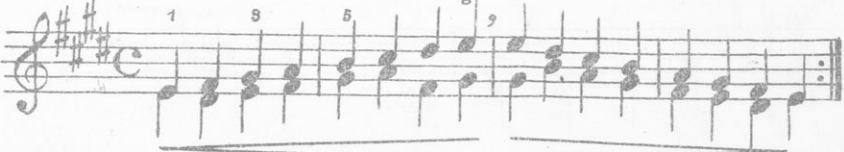
Καὶ ἀντιστρόφως. 

189. 





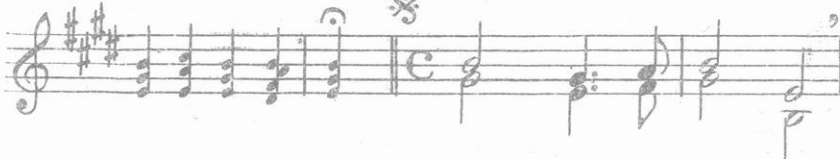
Μείζων κλίμαξ τοῦ Μι.

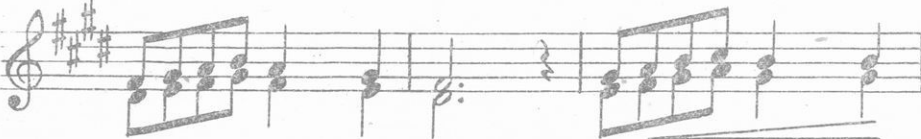
190. 

Διαστήματα μείζονος κλίμακος τοῦ Μι.

191.  Καὶ ἀντιστρόφως.



192.  Τέλος.


 Τέλος.




Musical staff with treble clef, key signature of three sharps (F#, C#, G#), and a melody with chords. Dynamics include 'f' and 'p'.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Λα β

193.

Διαστήματα μείζονος κλίμακος τοῦ Λα β και ἀντιστρόφως.

194.

195.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Σι.

196.

Διαστήματα μείζονος κλίμακος τοῦ Σι.

197.

198.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Ρε β.

199.

Διαστήματα μείζονος κλίμακος του Ρε β.

200.

201.

Μείζων κλίμαξ του Φα#

202.

Διαστήματα μείζονος κλίμακος του Φα #

203.

## Μείζων κλίμαξ τοῦ Σολ β.

204. 

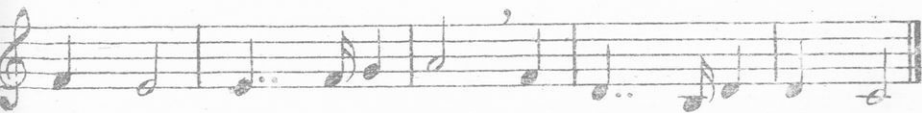
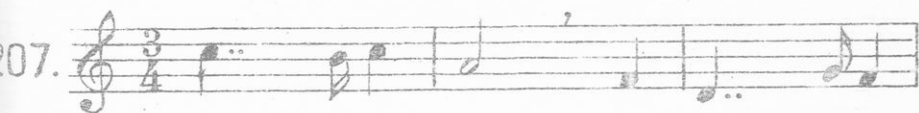
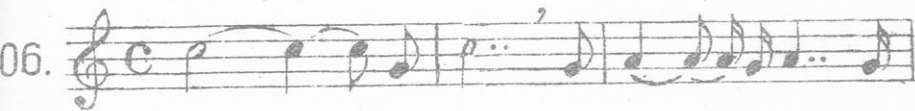
## Διαστήματα μείζονος κλίμακος τοῦ Σολ β.

205. 

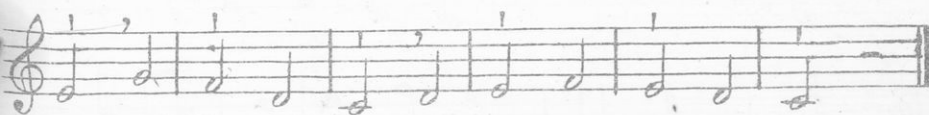
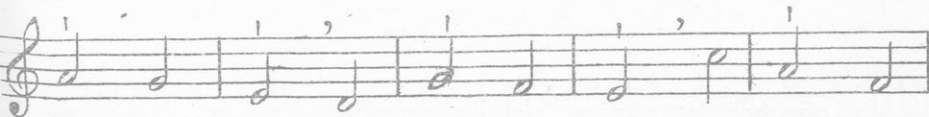
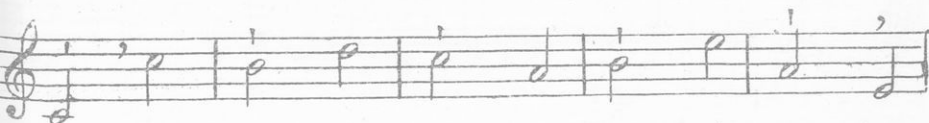
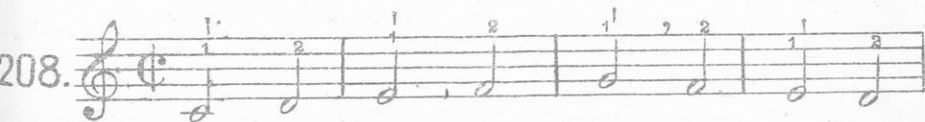


## Διπλή στιγμή

$p \dots p = p \cdot p \cdot p \cdot p \mid \dots \text{musical notes}$

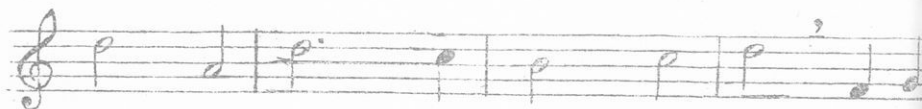


Μέτρον  $\frac{2}{2}$  ή  $\text{C} = \text{musical notes}$



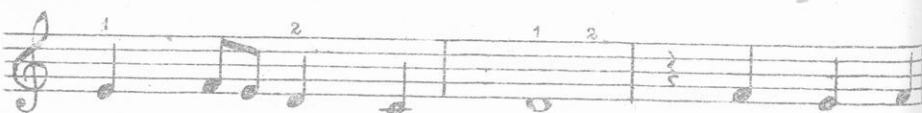
209. 







210. 





211. 



Three staves of musical notation in treble clef. The first staff begins with a treble clef and a common time signature. The music consists of a single melodic line with various note values, including quarter, eighth, and sixteenth notes, and rests. There are some markings above the notes, possibly indicating phrasing or dynamics.

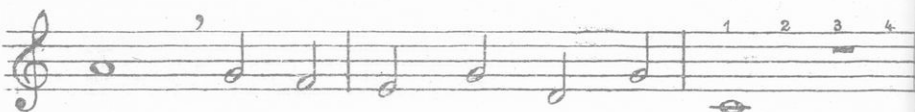
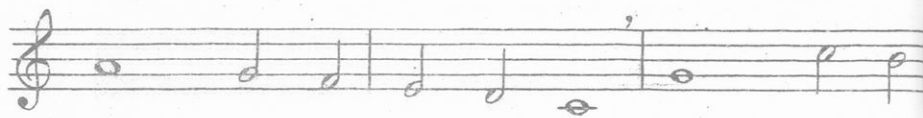
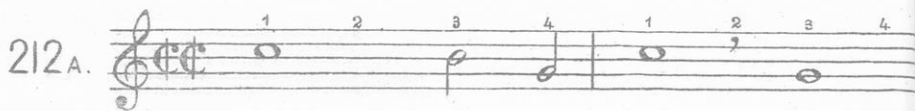
211 A.

Six staves of musical notation in treble clef. The music is more complex, featuring a melodic line with many slurs and ties, and a harmonic accompaniment consisting of chords and moving lines. The notation includes various note values and rests, with some markings above the notes.

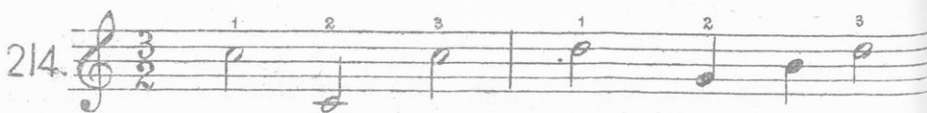
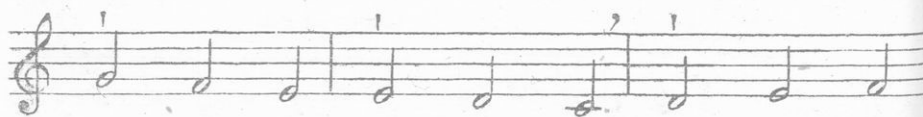
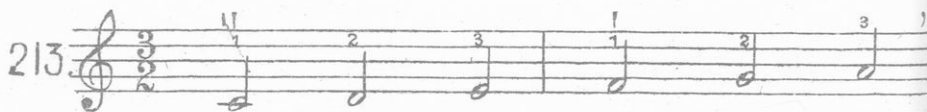
Μέτρον  $\frac{4}{2}$  η  $\frac{3}{1}$  η  $\text{C}$   $\text{C}$   $\text{C}$   $\text{C}$

212.

Two staves of musical notation in treble clef. The music is a rhythmic exercise consisting of a single melodic line with numbered notes (1, 2, 3, 4) and rests. The notation includes various note values and rests, with some markings above the notes.



Μέτρον  $\frac{3}{2}$  =





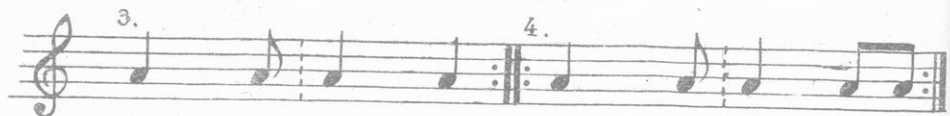
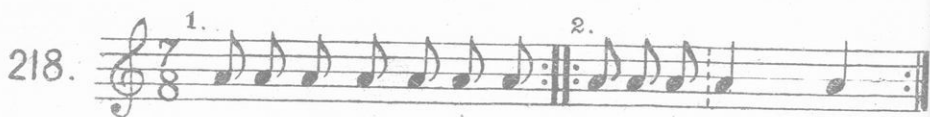
Μέτρον  $\frac{5}{4}$  = 



Μέτρον  $\frac{7}{8}$  =  ('Ελληνικός ρυθμός).

Τὸ μέτρον  $\frac{7}{8}$  εἶναι σύνθετον ἀποτελούμενον ἀπὸ ἓν μέτρον  $\frac{3}{8}$  καὶ ἓν  $\frac{4}{8}$ .  
 Συνήθως μετροῦμεν τὰ  $\frac{7}{8}$  εἰς 3 κινήσεις, (κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν  $\frac{3}{8}$ ). Ἡ πρώτη ἀπὸ τὰς  
 στοιχεῖ εἰς τὰ  $\frac{3}{8}$  καὶ ἀνά μία τῶν λοιπῶν δύο εἰς ἕκαστον μέρος τῶν  $\frac{4}{8}$ .

Τινὲς ἔκ τῶν μορφῶν ὑφ' ἧς ἀπαντᾷ τὸ μέτρον  $\frac{7}{8}$ .



Ἐκάστη τῶν ἀνωτέρω μορφῶν ἐπαναλαμβάνεται κατὰ βούλησιν.

Ἡ ἀναπνοή ἀνά δύο μέτρα.

Ἰσμ. Ἐφαρμογὰς τοῦ μέτρου  $\frac{7}{8}$  ἴδε εἰς τὰ σχετικὰ ἄσματα τῶν συλλογῶν ἁσμάτων: "Ἀπόλλων", "Ὀρφεύς", "Ἀηδόνια", "Κελαδῆματα", καὶ τὴν "Μουσικὴν Ἀγωγήν", Ἄθ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα.

(σχετικὴ ἐλάσσων τῆς μείζονος Ντο)

α'. Ἐλάσσων ἁρμονικὴ Λα.

Ἄνιούσα.

219.

Κατιούσα

1/2 τ. 3/2 τ. 1/2 τ. 1/2 τ.

8<sup>η</sup> 7<sup>η</sup> 6<sup>η</sup> 5<sup>η</sup> 4<sup>η</sup> 3<sup>η</sup> 2<sup>α</sup> 1<sup>η</sup>

Ἡ ἀνωτέρω κλίμαξ συγκρίνεται πρὸς τὴν ὁμόνημον μείζονα Λα (3#).

Σχηματισμός ἀπάντων τῶν διαστημάτων τῆς ἀρμονικῆς ἐλάσσονος Λα, καταγορῶν αὐτῶν ἐν τοῖς τετραδίοις, θεωρητικὴ ἐρμηνεῖα καὶ μελωδικὴ ἐξάσκησης ἐπ' αὐτῶν (ἰδιαιτέρως ἐξάσκησης πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ τριημιτονίου διαστήματος).

Τὰ ἐν τῇ ἀρμονικῇ ἐλάσσονι ἀπαντῶντα νέα διαστήματα (μὴ ὑπάρχοντα εἰς τὴν μείζονα).

1 1/2 τ. ἡύξ.μ. δευτέρα 3 3/2 τ. ἡλατ. ἐβδομή 3 3/2 τ. ἡύξ.μ. πέμπτη 1 1/2 τ. ἡλατ. τετάρτη

6 7 7 6 3 7 7 3

220.

Καὶ ἀντιστροφή

β' Ἐλάσσων μελωδική.

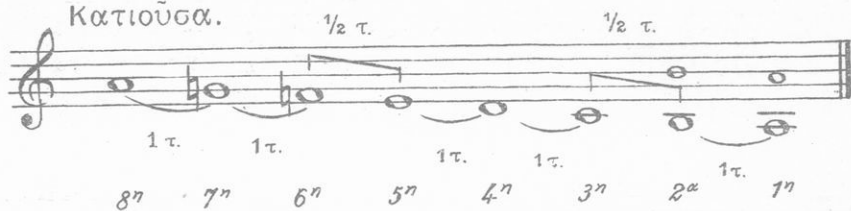
221. Ἀνιούσα.

1/2 τ. 1/2 τ.

1 τ. 1 τ. 1 τ. 1 τ. 1 τ.



## ΚΑΤΙΟΥΣΑ.



224.

The musical score for exercise 224 is written on seven staves in treble clef with a common time signature (C). The first staff begins with a treble clef, a common time signature, and a key signature of one sharp (F#). It contains a series of chords and single notes, with a dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) below the staff. The second staff continues the piece, featuring a dynamic marking of *p* (piano) at the beginning and *mf* later on. The third staff shows a change in key signature to two sharps (F# and C#) and includes a dynamic marking of *mf*. The fourth staff continues with *mf* dynamics. The fifth and sixth staves show further melodic and harmonic development. The seventh staff concludes the exercise with a final chord and a fermata.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Μι.

(σχετική ἐλάσσων τῆς μείζονος Σολ).

α'. Ἐλάσσων Μι ἀρμονική.

225.

Σύγκρισις πρὸς τὴν ὁμόνημον μείζονα Μι (α#).

Διαστήματα ἀρμονικῆς ἐλάσσονος Μι καὶ ἐξάσκησις ἐπ' αὐτῇ.

226.

β'. Ἐλάσσων Μι μελωδική.

227.

228.

229. 

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Ρε.

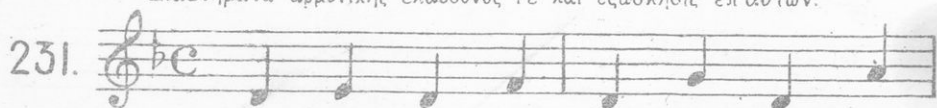
(σχετική ἐλάσσων τῆς μείζονος φα).

α'. Ἐλάσσων Ρε ἄρμονική.

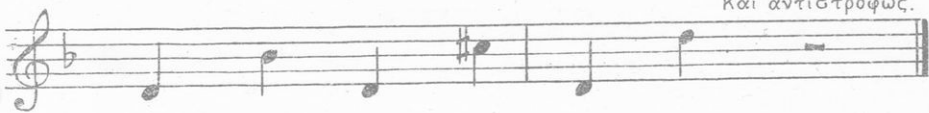
230. 

Ἐγκρίσις πρὸς τὴν ὁμώνυμον μείζονα Ρε (2#).

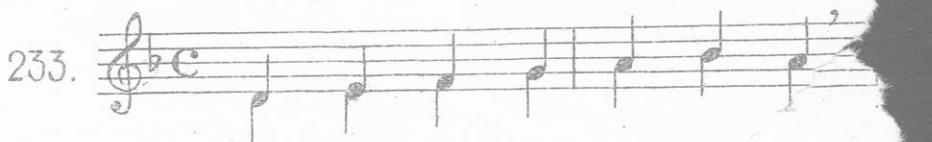
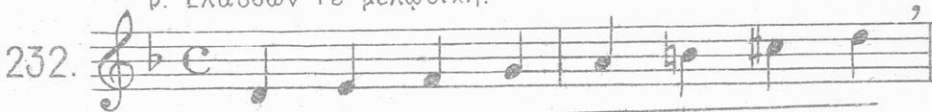
Διαστήματα ἄρμονικῆς ἐλάσσονος Ρε καὶ ἐξάσκησις ἐπ' αὐτῶν.

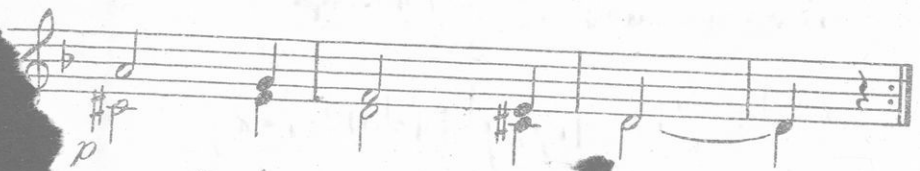
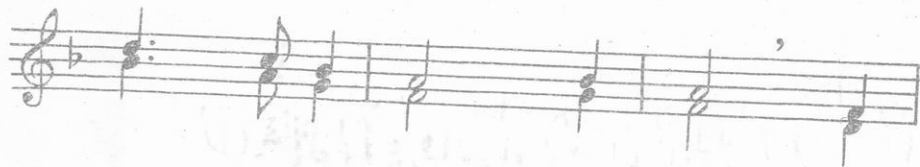
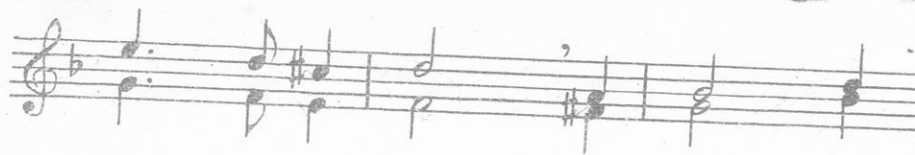
231. 

Καὶ ἀντιστρόφως.



β. Ἐλάσσων Ρε μελωδική.





Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σι.

(σχετική ἐλάσσων τῆς μείζονος Ρε)

Ἐλάσσων Σι ἁρμονική.

235.



Σύγκρισις πρὸς τὴν ὁμώνυμον μείζονα Σι (β#).

Διαστήματα ἁρμονικῆς ἐλάσσονος Σι καὶ ἐξάσκησις ἐπ' αὐτῶν



καὶ ἀντιστρόφως.



β. Ἐλασσών Σι μελωδική.

237.

238.

239.

Α. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, «Μελωδικοί Ἀσκήσεις», ΕΚΔΟΣΗ ΕΚΤΗ 1954

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σολ (σχετική ἐλάσσων τῆς μείζονος Σι β).

α. Ἐλάσσων Σολ ἄρμονική.

240.

1 2 3 4 5 6 7 8

$\frac{3}{2}$  τ.

$\frac{3}{2}$  τ.

Εὐχρησις πρὸς τὴν ὁμώνυμον μείζονα Σολ (1#).

Διαστήματα ἄρμονικῆς ἐλάσσονος Σολ καὶ ἐξάσκησις ἐπ' αὐτῶν.

241.

καὶ ἀντιστρόφως.

β. Ἐλάσσων Σολ μελωδική.

242.

243.



44.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Φα $\sharp$  (σχετική ἐλάσσων τῆς μείζονος Λα).

α'. Ἐλάσσων Φα $\sharp$  ἄρμονική

45.

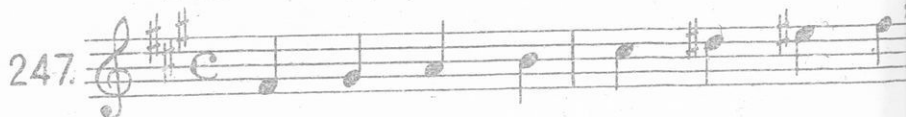
Σύγκρισις πρὸς τὴν ὁμώνυμον μείζονα Φα# (6#).

Διαστήματα ἁρμονικῆς ἐλάσσονος καὶ ἐξάσκῃσι ἐπ' αὐτῶν.

246. 

 Καὶ ἀντιστρόφως.

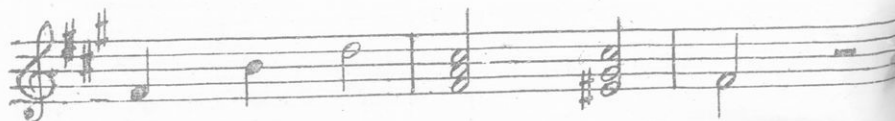
β' Ἐλάσσων Φα# μελωδική.

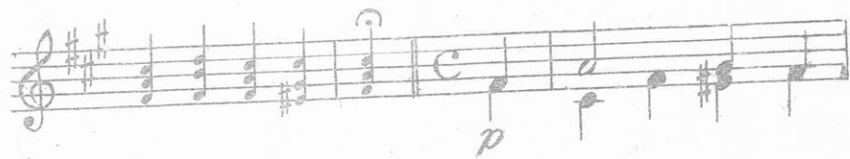
247. 



248. 

249. 



50. 



Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Ντο (σχετική ἐλάσσων τῆς μείζονος Μιβ).

α' Ἐλάσσων Ντο ἄρμονική.

251.

Σύγκρισις πρὸς τὴν ὁμώνυμον μείζονα Ντο.

Διαστήματα ἄρμονικῆς ἐλάσσωσος Ντο καὶ ἐξάσκησις ἐπ' αὐτῶν

252.

β' Ἐλάσσων Ντο μελωδική.

253.

254.

255.

*mf*

*p*

*cresc.* *decresc.* *p*

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Ντο $\sharp$  (σχετική ἐλάσσωσ τῆς μείζονος Μι).

α'. Ἐλάσσωσ Ντο $\sharp$  ἄρμονική.


256.

1 3 5  $\frac{3}{2}$  τ. 8 9

$\frac{3}{2}$  τ.

Σύγκρισις πρὸς τὴν ὁμώνυμον μείζονα Ντο# (γ#).

Διαστήματα ἁρμονικῆς ἐλάσσονος Ντο # καὶ ἐξάσκησις ἐπ' αὐτῶν.

257. 

καὶ ἀντιστρόφως

β. Ἐλάσσων Ντο # μελωδική.

258. 

259. 

260. 

*mf*

Κλίμαξ Φα ελάσσων (σχετική ελάσσων τῆς μείζονος Λα β).

α'. Ἐλάσσων Φα ἁρμονική.

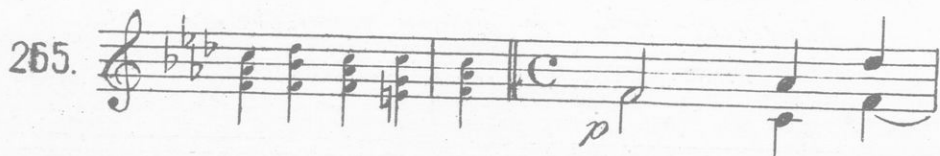
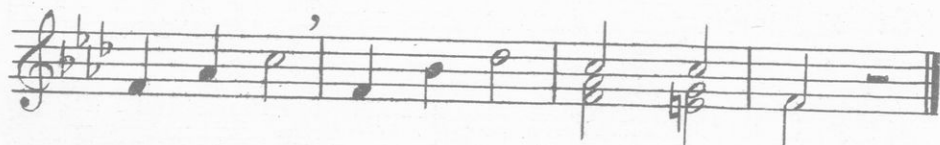
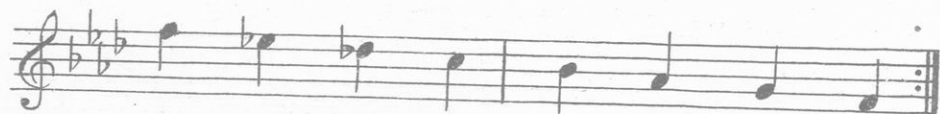
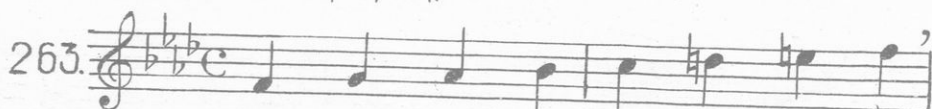
261.

Σύγκρισις πρὸς τὴν ὁμώνυμον μείζονα Φα (τβ).

Ἐλασσων Φα ἁρμονική καὶ ἐλάσσων ἐπ' αὐτῶν.

262.

β. Ἐλάσσων Φα μελωδική.





*mf* *dim.* *rit.*

'Ελάσσων κλίμαξ τοῦ Σολ # (σχετική ἐλάσσων τῆς μείζονος Σι).  
 α'. 'Ελάσσων Σολ # ἀρμονική.

266.

β'. 'Ελάσσων Σολ # μελωδική.

267.

'Ελάσσων κλίμαξ τοῦ Σι b (σχετική ἐλάσσων τῆς μείζονος Ρε b):  
 α'. 'Ελάσσων Σι b ἀρμονική.

268.

Εύχρησις πρὸς τὴν ὁμώνυμον μείζονα Σι β (2β).

β'. Ἐλάσσων Σι β μελωδική.

269.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Μι β:

(σχετική ἐλάσσων τῆς μείζονος Σολ β)

α'. Ἐλάσσων Μι β ἄρμονική.

270.

Εύχρησις πρὸς τὴν ὁμώνυμον μείζονα Μι β (3β).

β'. Ἐλάσσων Μι β μελωδική.

271.

# ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ ΤΡΙΦΩΝΑ

272.

1<sup>η</sup> καὶ 2<sup>α</sup> φωνή.

*mf*

3<sup>η</sup> φωνή.

The first system of music consists of two staves. The upper staff contains a series of chords: a triad of G4, B4, D5, followed by a dyad of G4, B4, then a triad of G4, B4, D5, and finally a triad of G4, B4, D5. The lower staff contains a melodic line starting with a quarter note G4, followed by a quarter rest, then a quarter note G4, a quarter note F4, a quarter note E4, and a quarter note D4.

The second system of music consists of two staves. The upper staff begins with a *cresc.* marking. It contains a melodic line with eighth notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, followed by a quarter note G4 with an accent, and then a quarter note G4. The system concludes with a *f* dynamic marking. The lower staff contains a melodic line with eighth notes: G4, F4, E4, D4, C4, B3, A3, followed by a quarter note G3 with an accent, and then a quarter note G3. The system concludes with a *f* dynamic marking.

The third system of music consists of two staves. The upper staff contains a series of chords: a quarter rest, a quarter note G4, a quarter note G4, a quarter note G4, and a quarter note G4. The lower staff contains a series of notes: a quarter note G4, a quarter rest, a quarter note G4, a quarter rest, a quarter note G4, and a quarter note G4.

The fourth system of music consists of two staves. The upper staff begins with a *p* dynamic marking. It contains a melodic line with eighth notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, followed by a quarter note G4 with an accent, and then a quarter note G4. The system concludes with a *dim.* marking and a *pp* dynamic marking. The lower staff contains a melodic line with eighth notes: G4, F4, E4, D4, C4, B3, A3, followed by a quarter note G3 with an accent, and then a quarter note G3. The system concludes with a *dim.* marking and a *pp* dynamic marking.

273.

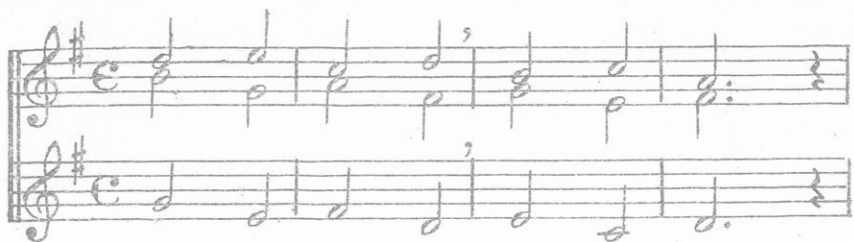
First system of musical notation for exercise 273. It consists of two staves in G major (one sharp) and common time. The right hand starts with a piano (*p*) dynamic and features a series of chords and a melodic line. The left hand provides a simple accompaniment of quarter notes.

Second system of musical notation for exercise 273. The right hand continues with chords and a melodic line, ending with a forte (*f*) dynamic. The left hand continues with quarter notes.

Third system of musical notation for exercise 273. The right hand continues with chords and a melodic line. The left hand continues with quarter notes.

Fourth system of musical notation for exercise 273. The right hand continues with chords and a melodic line, ending with a repeat sign. The left hand continues with quarter notes, also ending with a repeat sign.

274.



275.



276.

277.

Musical score for system 277, measures 1-4. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is common time (C). The system consists of two staves. The upper staff contains whole notes: F#4 in measure 1, C#5 in measure 2, F#4 in measure 3, and C#5 in measure 4. The lower staff contains whole notes: F#3 in measure 1, C#4 in measure 2, F#3 in measure 3, and C#4 in measure 4. Commas are placed above the notes in measures 2, 3, and 4.

Musical score for system 278, measures 1-4. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is common time (C). The system consists of two staves. The upper staff contains notes: F#4 (quarter), C#5 (quarter), F#4 (quarter), C#5 (quarter), F#4 (quarter), C#5 (quarter), F#4 (quarter), C#5 (quarter). The lower staff contains notes: F#3 (quarter), C#4 (quarter), F#3 (quarter), C#4 (quarter), F#3 (quarter), C#4 (quarter), F#3 (quarter), C#4 (quarter). Commas are placed above the notes in measures 2, 3, and 4.

Musical score for system 279, measures 1-4. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is common time (C). The system consists of two staves. The upper staff contains notes: F#4 (quarter), C#5 (quarter), F#4 (quarter), C#5 (quarter), F#4 (quarter), C#5 (quarter), F#4 (quarter), C#5 (quarter). The lower staff contains notes: F#3 (quarter), C#4 (quarter), F#3 (quarter), C#4 (quarter), F#3 (quarter), C#4 (quarter), F#3 (quarter), C#4 (quarter). Commas are placed above the notes in measures 2, 3, and 4.

Musical score for system 280, measures 1-4. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is common time (C). The system consists of two staves. The upper staff contains notes: F#4 (quarter), C#5 (quarter), F#4 (quarter), C#5 (quarter), F#4 (quarter), C#5 (quarter), F#4 (quarter), C#5 (quarter). The lower staff contains notes: F#3 (quarter), C#4 (quarter), F#3 (quarter), C#4 (quarter), F#3 (quarter), C#4 (quarter), F#3 (quarter), C#4 (quarter). Commas are placed above the notes in measures 2, 3, and 4.



278.

First system of musical notation for exercise 278. It consists of two staves in treble clef, both with a key signature of one flat (Bb) and a time signature of 3/4. The upper staff contains a melodic line starting with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, Bb4, and C5, then a dotted quarter note Bb4, and finally a quarter note A4. The lower staff contains a bass line with a whole rest in the first measure, followed by a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3.

Second system of musical notation for exercise 278. The upper staff continues the melodic line with a dotted half note G4, followed by quarter notes A4, Bb4, and C5, then a quarter note Bb4, and finally a quarter note A4. The lower staff continues the bass line with a quarter note D3, a quarter note C3, a quarter note B2, and a quarter note A2.

Third system of musical notation for exercise 278. The upper staff continues the melodic line with a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note Bb4, and a quarter note C5, then a dotted quarter note Bb4, and finally a quarter note A4. The lower staff continues the bass line with a quarter note G3, a quarter note F3, a quarter note E3, and a quarter note D3.

279.

First system of musical notation for exercise 279. It consists of two staves in treble clef, both with a key signature of one flat (Bb) and a time signature of 3/4. The upper staff contains a melodic line with a whole rest in the first measure, followed by quarter notes G4, A4, and Bb4. The lower staff contains a bass line with a whole rest in the first measure, followed by quarter notes G3, A3, and Bb3.

Two staves of music in G minor (one flat). The top staff features a melodic line with a long note in the first measure, followed by eighth notes and a quarter note. The bottom staff provides a harmonic accompaniment with quarter notes.

Two staves of music in G minor. The top staff continues the melodic line with eighth notes and quarter notes. The bottom staff continues the accompaniment with quarter notes and rests.

280.

Two staves of music in D major (two sharps) and common time (C). The top staff begins with a melodic line of quarter notes. The bottom staff contains rests for the first two measures.

Two staves of music in D major. The top staff continues the melodic line with quarter notes and rests. The bottom staff continues the accompaniment with quarter notes.

Handwritten musical score for two staves, likely a piano and violin part. The key signature is D major (two sharps). The score consists of three systems of two staves each. The first system shows a simple melody in the upper staff and a bass line in the lower staff. The second system continues the melody with some chords. The third system features a more complex melody with a slur over the final notes in the upper staff and a corresponding bass line.

Σημ. Παραλλήλως πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν διφώνων καὶ τριφώνων ἀσκήσεων βαίνει καὶ ἡ ἐξάσκησις εἰς διφώνους, τριφώνους καὶ τετραφώνους μουσικούς Κανόνας.

Περὶ μουσικοῦ Κανόνοϋ ὡς καὶ σειρὰν τοιούτων ἴδε εἰς τὸν "ὈΡΦΕΥ", καὶ τὴν "ΜΟΥΣΙΚΗΝ ΑΓΩΓΗΝ", Α. ΑΓΓΙΝΟΡΟΥΛΟΥ.

## ΚΛΕΙΔΙ (ΓΝΩΜΩΝ) ΤΟΥ ΦΑ.

Φα Σολ Λα Σι Ντο Ρε Μι Φα Σολ

Φα Μι Ρε Ντο Σι Λα Σολ Φα Μι Ρε Ντο

281. ντο μι σολ ντο λα

ντο σολ φα μι

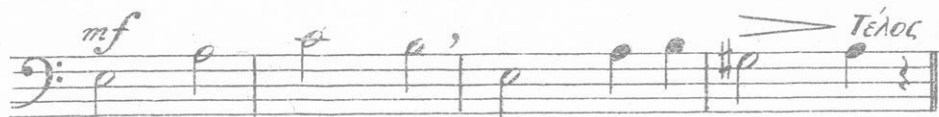
λα σολ φα ρε σολ

μι φα ρε ντο ντο

λα φα μι ρε ρε ντο

282. 

μι λα ντο σι μι λα σολ φα μι



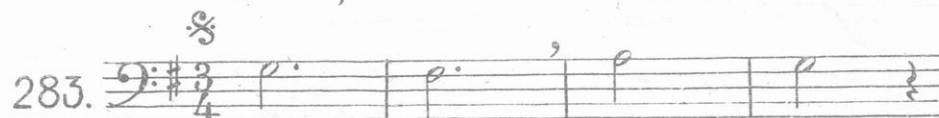
μι λα ντο σι μι λα σι σολ λα

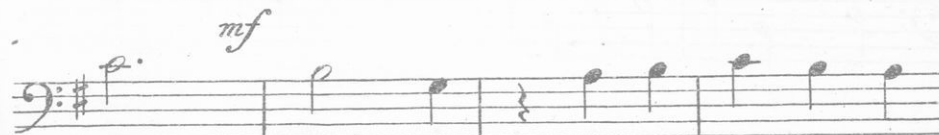


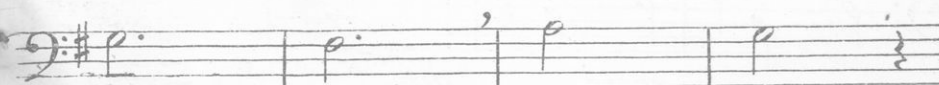
σολ σολ σολ ντο σολ σολ σολ ντο

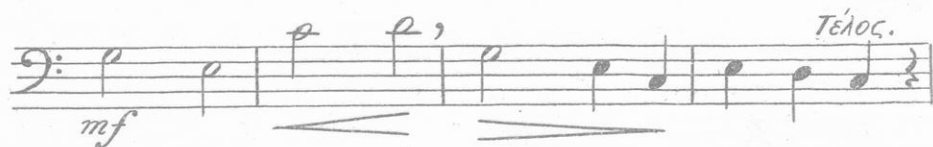
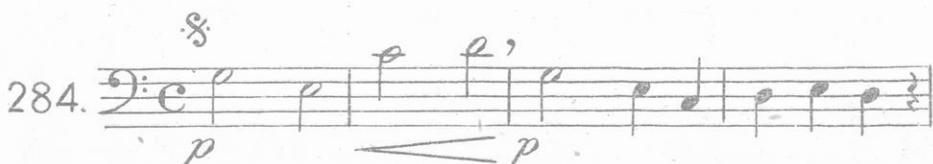


ντό σι λα λα σολ φα φα μι μι ρε μι μι φα μι

283. 







# ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΡΥΘΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΩΔΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

(ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ ΜΟΝΟΦΩΝΑ & ΔΙΦΩΝΑ)

## ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

### 1. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

Ἡ ὕλη τοῦ βιβλίου κατανέμεται εἰς τὰς πέντε κατωτέρας τάξεις τοῦ ἑξατάξιου Γυμνασίου ὡς ἐξῆς :

#### Τάξις Α΄.

Διαστήματα δευτέρας . . . . .	Σελίς	1
Μέτρον <sup>2</sup> <sub>4</sub> . . . . .	»	1
Τέταρτα, ἡμίση . . . . .	»	1
Μείζων κλίμαξ τοῦ Ντο . . . . .	»	2
Παῦσις ἡμίσεος . . . . .	»	5
Παῦσις τετάρτου . . . . .	»	6
Θεωρητικὴ ἐρμηνεία τῶν διαστημάτων δευτέρας (1)	»	5
<sup>2</sup> Ἐλλιπὲς μέτρον <sup>2</sup> <sub>4</sub> . . . . .	»	5
<sup>3</sup> Ὀγδοα . . . . .	»	7
Διαστήματα τρίτης . . . . .	»	10
Θεωρητικὴ ἐρμηνεία τῶν διαστημάτων τρίτης (1)	»	14
Παῦσις ὀγδόου . . . . .	»	14
Μέτρον <sup>4</sup> <sub>4</sub> . . . . .	»	15
<sup>4</sup> Ὀλόκληρα . . . . .	»	15
Διάστημα τετάρτης . . . . .	»	16
Θεωρητικὴ ἐρμηνεία τῶν διαστημάτων τετάρτης (1)	»	19
Παῦσις ὀλοκλήρου . . . . .	»	20
Μέτρον <sup>4</sup> <sub>4</sub> ἐλλιπὲς . . . . .	»	20
<sup>2</sup> Ἐλλιπὲς ἀρχόμενον ἀπὸ ὀγδόου . . . . .	»	20

(1) Ἶδε ὑποσημείωσιν σελ. 127

Σύνδεσις διαρκείας . . . . .	Σελίς	21
Στιγμή. Παρεστιγμένον ἥμισυ . . . . .	»	21
Παρεστιγμένον τέταρτον . . . . .	»	22

### Τάξις Β'.

Διάστημα πέμπτης . . . . .	»	23
Θεωρητικὴ ἐρμηνεία τῶν διαστημάτων πέμπτης . . . . .	»	27
Διάστημα ἕκτης . . . . .	»	27
Θεωρητικὴ ἐρμηνεία τῶν διαστημάτων ἕκτης . . . . .	»	31
Μέτρον <sup>5</sup> / <sub>4</sub> . . . . .	»	31
Δέκατα ἕκτα . . . . .	»	36
Παρεστιγμένον ὄγδοον . . . . .	»	38
Παῦσις δεκάτου ἕκτου . . . . .	»	39
Μέτρον ἐλλιπὲς ἀρχόμενον ἀπὸ δεκάτου ἕκτου . . . . .	»	39
Διάστημα ἐβδόμης . . . . .	»	39
Θεωρητικὴ ἐρμηνεία τῶν διαστημάτων ἐβδόμης . . . . .	»	42
Διάστημα ὀγδόςης . . . . .	»	43
Θεωρητικὴ ἐρμηνεία τῶν διαστημάτων ὀγδόςης . . . . .	»	45
Σήμεϊα ἀλλοιώσεως . . . . .	»	45
Ἀσκήσεις ἡμιτονίων . . . . .	»	46
Χρωματικὴ κλίμαξ . . . . .	»	47
Μείζων κλίμαξ τοῦ Σολ . . . . .	»	50

### Τάξις Γ'.

Τρίηχον . . . . .	»	52
Μείζων κλίμαξ τοῦ Φα . . . . .	»	53
Μέτρον <sup>3</sup> / <sub>8</sub> . . . . .	»	55
Μείζων κλίμαξ τοῦ Ρε . . . . .	»	58
Μέτρον <sup>6</sup> / <sub>8</sub> . . . . .	»	60
Μέτρον <sup>7</sup> / <sub>8</sub> . . . . .	»	86
Μείζων κλίμαξ τοῦ Σι ὕφ. . . . .	»	61
Μείζων κλίμαξ τοῦ Λα . . . . .	»	71
Μείζων κλίμαξ τοῦ Μι ὕφ. . . . .	»	72
Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα . . . . .	»	87
Διπλῆ στιγμὴ . . . . .	»	81



## Τάξις Δ'

Μείζων κλίμαξ τοῦ Μι . . . . .	Σελίς	73
» » » Σι . . . . .	»	76
» » » Φα δίεσ. . . . .	»	78
» » » Λα ὕφ. . . . .	»	75
» » » Ρε ὕφ. . . . .	»	77
» » » Σολ ὕφ. . . . .	»	80
Μέτρον $2_2$ . . . . .	»	81
» $4_2$ . . . . .	»	83
» $3_2$ . . . . .	»	84
Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Μι . . . . .	»	91
» » » Σι . . . . .	»	94
» » » Φα δίεσ. . . . .	»	97
» » » Ντο δίεσ. . . . .	»	101
» » » Σολ δίεσ. . . . .	»	105
» » » Ρε . . . . .	»	92
» » » Σολ . . . . .	»	96
» » » Ντο . . . . .	»	100
» » » Φα . . . . .	»	103
» » » Σι ὕφ. . . . .	»	105
» » » Μι ὕφ. . . . .	»	106

## Τάξις Ε'.

Συγκοπή . . . . .	»	68
Ἀντιχρονισμὸς . . . . .	»	67
Μέτρα $9/8$ . . . . .	»	62
» $12/8$ . . . . .	»	63
» $4/8$ . . . . .	»	85
» $6/4$ . . . . .	»	85
» $5/4$ . . . . .	»	86
Τριακοστὰ δεύτερα . . . . .	»	65

---

Γυμνάσματα τρίφωνα . . . . .	»	107
Κλειδί τοῦ Φα . . . . .	»	116

## 2. ΑΝΩΤΕΡΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ (1)

### Τάξις Α'.

Φθόγγος. Φθογγόσημα. Πεντάγραμμιον (βοηθητικά γραμμά). Ὀλόκληρον, ἥμισυ, τέταρτον καὶ αἱ ἀντίστοιχοι τούτων παύσεις. Ὄνόματα φθόγγων. Ἀνοιῦσα καὶ κατιοῦσα σειρά φθόγγων. Κλειδί τοῦ Σολ. Ὄνομασία τῶν φθογγοσήμων. Διαστήματα 2ας. Μέτρον<sup>2</sup><sub>4</sub>. Τέταρτα καὶ ἡμίση. Μείζων κλίμαξ τοῦ Ντο. Ὀγδοα. Παῦσις ἡμίσεος. Παῦσις τετάρτου. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων δευτέρας. Ἐλλιπὲς μέτρον<sup>2</sup><sub>4</sub>. Διαστήματα τρίτης καὶ θεωρητικὴ ἐρμηνεία αὐτῶν. Παῦσις ὀγδόου. Μέτρον<sup>4</sup><sub>4</sub>. Ὀλόκληρα. Διαστήματα τετάρτης καὶ θεωρητικὴ ἐρμηνεία αὐτῶν. Παῦσις ὀλοκλήρου. Μέτρον<sup>4</sup><sub>4</sub> ἔλλιπες. Ἐλλιπὲς ἀρχόμενον ἀπὸ ὀγδόου. Σύνδεσις διασκειάς. Στιγμὴ, παρεστιγμένον ἥμισυ, παρεστιγμένον τέταρτον. Διαστήματα πέμπτης καὶ θεωρητικὴ ἐρμηνεία αὐτῶν. Μέτρον<sup>3</sup><sub>4</sub>. Διαστήματα ἕκτης καὶ θεωρητικὴ ἐρμηνεία αὐτῶν.

### Τάξις Β'.

Δέκατα ἕκτα. Παρεστιγμένον ὀγδοον. Ἐλλιπὲς ἀρχόμενον ἀπὸ δεκάτου ἕκτου. Παῦσις δεκάτου ἕκτου. Διαστήματα ἐβδόμης καὶ ὀγδόης καὶ θεωρητικὴ ἐρμηνεία αὐτῶν. Σημεῖα ἀλλοιώσεως. Ἀσκήσεις ἡμιτονίων. Χρωματικὴ κλίμαξ. Μείζων κλίμαξ τοῦ Σολ. Μείζονες κλίμακες Ρε καὶ Λα. Τρίηχον. Μέτρον<sup>3</sup><sub>8</sub>. Μείζονες κλίμακες Φα, Σι ὕφ., Μι ὕφ. Μέτρον<sup>3</sup><sub>8</sub>. Μέτρον<sup>6</sup><sub>8</sub>.

### Τάξις Γ'.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα. Διπλὴ στιγμὴ. Μείζονες κλίμακες, Μι, Σι, Φα διεσ., Λα ὕφ., Ρε ὕφ., Σολ ὕφ. Ἐλάσσονες κλίμακες, Μι, Σι, Φα δίεσ., Ντο δίεσ., Σολ δίεσ., Ρε, Σολ, Ντο, Φα, Σι ὕφ., Λα ὕφ. Μέτρα<sup>2</sup><sub>8</sub>, <sup>4</sup><sub>8</sub>, <sup>6</sup><sub>8</sub>. Συγκοπὴ. Ἀντιζυγισμός. Μέτρα, <sup>9</sup><sub>8</sub>, <sup>12</sup><sub>8</sub>, <sup>5</sup><sub>4</sub>, <sup>4</sup><sub>8</sub>. Τριακοστὰ δεύτερα.

(1) Τὴν σελίδα, εἰς ἣν εὐρίσκεται ἕκαστον θέμα, ἴδε εἰς τὸ ἀνωτέρω πρόγραμμα τοῦ Γυμνασίου.

### 3. ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ

Εἰς τὸ πεντατάξιον διδασκαλεῖον ἡ κατανομὴ τῆς ἐν τῷ βιβλίῳ ὕλης γίνεται εἰς τὰς τρεῖς κατωτέρας αὐτοῦ τάξεις ὡς ἑξῆς :

#### Τάξις Α΄.

Ἡ κατὰ τὸ ἀνωτέρω πρόγραμμα τοῦ Γυμνασίου ὀριζομένη ὕλη διὰ τὰς τάξεις Α΄, Β΄ καὶ Γ΄ Γυμνασίου.

#### Τάξις Β΄.

Ἡ κατὰ τὸ ἀνωτέρω πρόγραμμα τοῦ Γυμνασίου ὀριζομένη ὕλη διὰ τὴν Δ΄ τάξιν Γυμνασίου.

#### Τάξις Γ΄.

Ἡ κατὰ τὸ ἀνωτέρω πρόγραμμα τοῦ Γυμνασίου ὀριζομένη ὕλη διὰ τὴν Ε΄ τάξιν Γυμνασίου.

## ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν μελωδικῶν ἀσκήσεων πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς :

§ 1. Θεωρητικαὶ γνώσεις καὶ μελωδικαὶ ἀσκήσεις ἀποτελοῦν σύνολον ἀδιαίρετον. Συνεπῶς δὲν διδάσκονται πρῶτον πάντα τὰ κεφάλαια τῆς θεωρίας τῆς μουσικῆς καὶ ἔπειτα αἱ ἀσκήσεις, ἀλλ' ἐκάστοτε διδάσκεται μόνον ἡ θεωρητικὴ γνώσις, ἧς θὰ γίνῃ ἄμεσος ἐφαρμογὴ εἰς τὴν διδαχθησομένην ἀσκήσιν. Ἐξαίρεσις τῆς ἀρχῆς ταύτης γίνεται μόνον εἰς τὰς κατωτέρω ὀριζομένας πρῶτας θεωρητικὰς γνώσεις, ὧν εἶνε ἀδύνατος ἡ ἄμεσος ἐφαρμογὴ ἐπὶ ἀσκήσεων.

§ 2. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μελωδικῶν ἀσκήσεων διδάσκονται αἱ ἑξῆς θεωρητικαὶ γνώσεις : φθόγγος, φθογγόσημα, πεντάγραμμον (βοηθητικαὶ γραμμαί), ὀλόκληρον, ἥμισυ, τέταρτον καὶ αἱ ἀντίστοιχοι τούτων παύσεις, ὀνόματα φθόγγων, ἀνιούσα καὶ κατιοῦσα σειρὰ φθόγγων, κλειδί (γνώμων) τοῦ Σολ, ὀνομασία τῶν φθογγοσήμων (ἐξάσκησις εἰς τὴν ἀπρόσκοπτον ὀνοματοθεσίαν αὐτῶν), μέτρον διμερὲς τετάρτων (σχετικαὶ κινήσεις τῆς χειρός), ἰσχυρὸν καὶ ἀσθενὲς μέρος τοῦ μέτρου τούτου (μετρικὸς τονισμός).

§ 3. Πρὸς μόρφωσιν σταθεροῦ τόνου δι' ὅλους μὲν τοὺς μαθητάς, ἰδιαίτερος δὲ διὰ τοὺς ἔχοντας ἐλαττωματικὰς τὰς φωνητικὰς χορδὰς, ὁ διδάσκων συνοδεύει τὰς ἀσκήσεις δι' ὄργανον (ἄρμονίου, βιολίου ἢ πιάνου). Ἡ ἐπικουρία τοῦ ὄργανου ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρέπει νὰ ἐκλείψῃ, οἱ δὲ μαθηταὶ νὰ ἀποκτήσωσι τοιαύτην σταθερότητα τόνου, ὥστε νὰ ἄδουν χωρὶς συνοδείαν (a capella). Πρὸς μόρφωσιν δὲ καλοῦ τόνου ὑπὸ τὴν ἔποψιν ποιοῦ καὶ ποσοῦ καὶ ἐξοικεῖωσιν εἰς τὸ ἄδειν περισσοτέρους τοῦ ἐνὸς φθόγγους ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς (legato), κατὰ τὰς ἐπαναλήψεις (αὗται πρέπει νὰ εἶναι συχναὶ) πᾶσαι αἱ ἀσκήσεις ἄδονται ἐκφωνουμένων τῶν φθόγγων διὰ τοῦ φωνήεντος α καὶ ἐνίοτε ο, ε, ι, ου, ἐφιστᾶται δ' ἡ προσοχὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὴν καθαρὰν καὶ κανονικὴν προφορὰν τῶν

συλλαβῶν, ἧτις ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ σχήματος καὶ τῆς θέσεως τοῦ στόματος κατὰ τὴν ἐκφώνησιν ἐκάστου φωνήεντος.

§ 4. Πρὸς τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀσκήσεων ἐκάστης τάξεως ἐπαναλαμβάνονται αἱ ἀσκήσεις καὶ σχετικαὶ πρὸς αὐτὰς θεωρητικαὶ γνώσεις τῆς προηγουμένης τάξεως.

§ 5. Εἰς ἕκαστον μάθημα ὀρίζεται τμῆμα ἐκ τῶν διδασκέντων πρὸς ἀντιγραφὴν ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατ' οἶκον.

§ 6. Αἱ ἀναπνοαί, αἴτινες σημειοῦνται μὲ τὸ σημεῖον <sup>3</sup> καὶ οἱ χρωματισμοὶ ἐκτελοῦνται μὲ πᾶσαν ἀκριβείαν.

§ 7. Τοὺς ἐν ταῖς ἀσκήσεσιν ἀπαντῶντας ὄξεῖς φθόγγους, ρε (ἐπὶ τῆς 4ης γραμμῆς τοῦ πενταγράμμου μι, φα, ἢ παιδικὴ φωνὴ ἄδει μὲ ἀσθενῆ (κεφαλικὴν) φωνήν, ἀποφεύγει δ' ἐντελῶς τοὺς βαρεῖς φθόγγους, λα (ἐπὶ τῆς 2ας βοηθητικῆς γραμμῆς ὑπὸ τὸ πεντάγραμμον) καὶ σολ.

§ 8. Αἱ ἀσκήσεις, εἰς τὰς ὁποίας δὲν σημειώνεται ῥυθμικὴ ἀγωγή, ἐκτελοῦνται εἰς **μετρίαν** ῥυθμικὴν ἀγωγήν.

§ 9. Προκειμένου νὰ σχηματισθῇ ἐκάστη νέα κλίμαξ (μείζων ἢ ἐλάσσων), ἐπαναλαμβάνονται ἀπαραιτήτως αἱ ἀσκήσεις τῆς προδιδασχθείσης κλίμακος, ἧτις ἔχει ὡς ὄπλισμὸν σημεῖα ἀλλοιώσεως τοῦ αὐτοῦ εἶδους μὲ τὴν διδασχθησομένην. Π. χ. πρὶν διδασχθῆ ἡ κλίμαξ Μι ὕφ. μείζ. ἐπαναλαμβάνονται αἱ ἀσκήσεις τῆς Σι ὕφ. μείζ. Μετὰ δὲ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ σχηματισμοῦ ἐκάστης κλίμακος σχηματίζονται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου τὰ διαστήματα ταύτης (δευτέρας, τρίτης κ.λ.π. ὅπως εἰς τὴν μείζονα Ντο) λαμβανομένης φροντίδος, ὅπως εἰς ὅλας τὰς κλίμακας ἐκτείνωνται ταῦτα πρὸς τὰ ἄνω μὲν μέχρι τοῦ Φα (5η γραμμὴ πενταγράμμου), πρὸς τὰ κάτω δὲ μέχρι τοῦ Λα (2α βοηθητ. γραμμ. κάτωθεν τοῦ πενταγράμμου), οὐχὶ δὲ εἰς ὑψηλοτέρους ἢ χαμηλοτέρους φθόγγους. Τὰ διαστήματα ταῦτα καταγράφονται ὑπὸ τῶν μαθητῶν εἰς τὰ τετράδια, γίνεται ἐξάσκησις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τούτων καὶ ἔπειτα θεωρητικὴ ἐρμηνεία (1).

§ 10. Διὰ νὰ συμβαδίξῃ μὲ τὴν ἀσκήσιν τῶν φωνητικῶν

(1) Ἡ θεωρητικὴ ἐρμηνεία τῶν διαστημάτων δύναται νὰ ἀναβληθῇ δι' ἀργότερα καὶ νὰ γίνῃ εἰς τὸν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδασκάλου κατάλληλον χρόνον, ἀναλόγως τῆς ἐπιδόσεως τῶν μαθητῶν.

χορδῶν καὶ ἀσφαλῆς ἀντίληψις τοῦ τόνου διὰ τῆς ἀκοῆς, ἀνάγκη ἀμέσως μετὰ τὰ πρῶτα μαθήματα νὰ γίνεται ἐξάσκησις εἰς τὴν μουσικὴν ὑπαγόρευσιν (dictée musicale). Αὕτη διακρίνεται εἰς προφορικὴν καὶ γραπτὴν. Ἡ μὲν προφορικὴ ἀρχίζει ἀπὸ γνωστὰς ἀσκήσεις. Π.χ. ὁ διδάσκων τραγουδεῖ ἢ ἐκτελεῖ διὰ τοῦ ὄργάνου γνωστόν τι γύμνασμα κατὰ μικρὰς φράσεις. Οἱ μαθηταὶ πρέπει νὰ εὐρίσκωσι τὰ ὀνόματα τῶν φθόγγων. Ἡ δὲ γραπτὴ μουσικὴ ὑπαγόρευσις ἄρχεται πρῶτον ἄνευ ὄυθμοῦ, τῶν μαθητῶν σημειούντων τοὺς φθόγγους ἐπὶ τοῦ πίνακος ἢ τοῦ τετραδίου διὰ στιγμῆς τὴν ἄρρυθμον ὑπαγόρευσιν διαδέχεται ὄυθμικὴ τοιαύτη, καθ' ἣν οἱ φθόγγοι σημειοῦνται διὰ τοῦ φθογγοσήμου τῆς σχετικῆς ἀξίας. Ἡ γραπτὴ ὑπαγόρευσις κατ' ἀρχὰς ἐκτελεῖται ἐπὶ διατονικῶν διαστημάτων καὶ ἀπλῶν ὄυθμῶν, ἔπειτα δὲ ἐπὶ ἠλλοιωμένων διαστημάτων καὶ συνθέτων ὄυθμῶν.

§ 11. Εἰς τὰς διφώνους ἀσκήσεις αἱ δύο φωναὶ ἐναλλάσσονται, οὕτως ὥστε ὅλοι οἱ μαθηταὶ νὰ ἐξασκῶνται καὶ εἰς τὰς δύο φωνάς.

§ 12. Αἱ ἐν ἀρχῇ τῶν γυμνασμάτων σημειούμεναι μὲ μικρὰς φθόγγους συγχορδίαί τριφώνοι ἢ τετραφώνοι, ὅπως π.χ. εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 37, 55 γυμνάσματα, δὲν ἄδονται, ἀλλ' ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος ἐπὶ τοῦ μουσικοῦ ὄργάνου πρὸς ἐγκατάστασιν τῆς μουσικῆς ἀκοῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὴν κλίμακα, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ γύμνασμα.



